

LETO XXIII. Stev. 119

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 — MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK — OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO».

POGOVOR PREDSEDNIKA TITA Z DIREKTORJEM ČASOPISA »MLADOST«

Našo mladino moramo vzgajati V DUHU HUMANIZMA

Beograd, 21. maja (Tanjug). »Mladost«, glasilo Ljudske mladine Jugoslavije, objavlja v številki z dne 22. maja pogovor predsednika republike z direktorjem časopisa. Ob prvi proslavi Dneva mladosti in svojega rojstnega dne je predsednik republike Josip Broz Tito ustregel prošnji uredništva »Mladosti«, sprejel direktorja časopisa tov. Budislava Šoškića in mu dobro razpoložen v enournem pogovoru pojasnil nekatere svoje vtise in mnenja o mnogih vprašanjih.

»Dovolite, tovariš predsednik,« se je obrnil tovariš Šoškić na predsednika Tita, »da Vas v imenu uredništva »Mladosti«, glasila Ljudske mladine Jugoslavije, naprosim, da poveste za naše bralce nekaj o tem, kateri trenutek življenja vam je bil najdražji in kateri najbridkejši.«

NEKAJ LEPIH IN BRIDKIH TRENUTKOV TOVARIŠA TITA

»O trenutku ne bi mogel govoriti,« je odgovoril predsednik Tito, »ker jih je bilo mnogo, lepih in bridkih. Omenil bi samo nekatere, ki so se mi najbolj vtisnili v spomin. Gre predvsem za tiste čase, ko sem se mudil v bivši Rusiji, med revolucijo, ko sem videl zmago revolucije, zmago delavskega razreda. Takrat sem bil res sila navdušen in tega ne morem pozabiti. Drugi tak trenutek je bil doma, ko smo zmagali v vojni, zlasti ko sem prvokrat prišel v Beograd in ko smo potem preganjali sovražnika na sremski fronti in še naprej. Seveda je bilo še mnogo drugih lepih trenutkov.«

Bridkih trenutkov pa je bilo več kakor lepih. Bili so celo zelo bridki. Ne bom govoril o svojem težavnem življenju do prve svetovne vojne, med njo pa sem moral 13 mesecev negibno ležati v bolnišnici, potem pa delati kot jetnik. To ni bilo lahko. Govoril bom o težavnih dnevih in življenju, ne pa o trenutnih težavah, ki jih je bilo mnogo.

Hudo mi je bilo n. pr., ko sem videl, da je naša Partija leta 1937 pred razpustom, to se pravi, ko je hotela Kominterni razpustiti. Hudo mi je bilo, ko sem videl, da so frakcijski boji privedli Partijo res do roba njenega propada. To so bili bridki trenutki.

Omeniti moram trenutke, ki sem jih preživel v Moskvi, ko sem si prizadeval, da bi ohranili našo Partijo in da bi likvidirali frakcijske boje, pri čemer je bilo treba premagati tudi težave, na katere sem zadel na raznih straneh. To so bili najbolj markantni bridki trenutki.

Bridki trenutki so bili seveda tudi med vojno in bilo jih ni malo. Najbolj me je srce bolelo zmerom, ko smo med sovražnimi ofenzivami in srditimi boji reševali ranjence. Bridek je bil trenutek leta 1941 na Zlatiboru, ko smo morali pustiti 300 ranjencev, ki so jih Nemci potem pobili. Takrat jih nisimo mogli evakuirati. Imel nisimo ne možnosti ne časa ne sredstev. Hudo mi je bilo tudi v četrti ofenzivi, ko sem gledal, kako ljudje kratko malo umirajo na poti od izčrpanosti. Hudo mi je bilo tudi v peti ofenzivi, zlasti v trenutkih, ko sem videl, da ne bomo mogli rešiti vseh ranjencev. To so bili bridki trenutki, ki so se mi najgloblje vtisnili v spomin. Menim, da ni treba, da bi jih našel še več, ker tudi to zadostuje. Če pa bi začel premišljati, bi se spomnil še mnogih bridkih trenutkov. Na splošno je bilo vse življenje zelo težavno.«

»NAJVEČ SEM SE NAUČIL V ZAPORIH«

»Mladina zelo rada bere članke, reportaže in knjige o vašem življenju. To je najbolj priljubljen čtivo. Zdi pa se mi, da človek iz tistega, kar je objavljeno, ne more dobiti popolne slike o tem, kako ste mogli posvetiti toliko pozornosti svoji vsestranski izobrazbi spričo zamotanosti pogojev, v katerih ste delali, in nenehnega praktičnega revolucionarnega boja, v katerem ste sodelovali brez premora.«

»Kot partijski delavec sem bil v stari Jugoslaviji obsojen na šest let težke ječe, pa sem v zaporih kar najbolj izkoristil čas. Jaz in mnogi tovariši, ki so bili zaprti z menoj, smo delali dnevno do 15 ur. V zaporih sem se največ naučil. Seveda sem si tudi med bivanjem v Moskvi, ko sem delal v Kominterni, prizadeval, da bi razširil svojo izobrazbo. Tam sem imel dovolj možnosti za to, knjig in vsega. To sta bili dve šoli. Težka ječa je bila pravzaprav za mnoge naše ljudi univerza. To je bila tudi življenjska šola, ki smo šli skozi jo. Takrat sem imel za seboj že vrsto let neprerivanega boja in dela. Moral sem se učiti, da bi bil kos dolžnostim, ki sem jih imel.«

MLADINA PREMALO VE O MLADINCIH-HEROJIH

»Ob raznih priložnostih ste poudarjali potrebo, da bi se morali novi rodovi čimbolje

seznaniti z revolucionarnimi tradicijami našega delavskega in mladinskega gibanja in z liki naših uglednih revolucionarjev. Mladi ljudje vedo na primer precej o življenju Lole Ribarja, zelo malo pa o mnogih zglednih borcih našega gibanja iz predvojnega obdobja. Ali bi nam mogli, tovariš predsednik, povedati kaj o tem?«

»Saj sem vam že tako hotel ob neki priložnosti očitati, da sedanja mladina, Ljudska mladina in komunisti, pozabljajo na te mladince-heroje, ki so pred vojno ilegalno delali in žrtvovali svoje življenje. Mnogo je tovarišev, ki smo jim posvetili v našem tisku zelo malo pozornosti. To so n. pr. Oreški, Mišić, Debeljak in cela vrsta drugih herojev, ki so bili voditelji mladine in ki so padli v revolucionarnem boju. Vsi so se bili docela posvetili revolucionar-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Pineau se je premislil?

Omar Lutfi: Francija je kršila sklepe Varnostnega sveta OZN, ne Egipt

New York, 21. maja (AFP). Christian Pineau in John Foster Dulles sta se danes popoldne sestala v Washingtonu in govorila o sueskem vprašanju. Pineau je po sestanku izjavil, da sta se sporazumela. Medtem je Varnostni svet nocoj nadaljeval svojo ponovno suesko razpravo v vzdušju »vljudnosti in medsebojnega sodelovanja«. Francija, ki je skrajša pripravila posebno resolucijo o egiptski deklaraciji, ni terjala nikakega posebnega sklepa o tem. V francoskih krogih pravijo, da so misel o resoluciji opustili spričo ameriškega in britanskega gledišča, da bi nič ne hasnila in da zanjo tudi ni nobenega neposrednega povoda.

Varnostni svet se bo, kakor kaže še dan ali dva ukvarjal s sueskim vprašanjem, ki ga je zdaj ponovno načela Francija. Na večerajšnji prvi seji sta skrajša govorila sovjetski delegat Soboljev in francoski zunanji minister Pineau, ki je v dolgem govoru terjal pogajanja med Egiptom in uporabniki Sueškega prekopu. Potem je delegat Egipta Omar Lutfi, ki se udeležuje zasedanja kot delegat zainteresirane

strani, zavrnil francoske obdolžitve proti Egiptu kot povsem neutemeljene in dejal, da bi bila francoska vlada ravnala pametneje, da ni sprožila vprašanja kršitve sklepov Varnostnega sveta iz lanskega oktobra, ker je te sklepe kršila Francija sama. Kaže, kakor da Francija obzaruje, da je izgubila priložnost, da bi uredila vprašanje Suez s silo. Lutfi je opozoril svet, da se plovba po Sueškem prekopu razvija normalno in da vse važnejše pomorske države uporabljajo to vodno pot. Od konca marca do konca aprila je plulo po Sueškem prekopu 313 ladij, med 1 in 17. majem pa 309. Oblasti v Kairu si na vse načine prizadevajo, da bi olajšale plovbo v korist mednarodne trgovine in doslej se še noben uporabnik ni pritožil. Na zadnji seji Varnostnega sveta je prevladalo splošno stališče, da je treba upravo prekopu prepustiti preizkušnji časa in da je takšno mnenje zlasti poudarila delegacija ZDA.

Na koncu se je sovjetski delegat Soboljev ponovno obdolžil francosko vlado, da s svojo akcijo samo izvaja nove spore na Bližnjem vzhodu in ustvarja možnosti nadaljnega vmešavanja v notra-

nje zadeve arabskih dežel. Egiptovska deklaracija je mednarodni instrument, ki ureja vprašanje Sueškega prekopu. Lahko samo upamo, je pripomnil, da bi tudi plovba po drugih mednarodnih vodnih poteh, kakor na pr. po Panamskem prekopu, sponela na podobnih načelih. V Pineaujevi izjavi je izražena le ogorčenost francoske vlade spričo poraza in ta izjava je poskus, da bi Francija rešila svoj ugled po neuspehu, da bi Egiptu vsilila pogoje, ki ne bi bili v skladu z ustanovno listino OZN.

V vzdušju krize

se v Bourbonški palači na levi in desnici izrekajo proti davčni in alžirski politiki Guyja Molleta

Pariz, 21. maja (Tanjug). Ze danes dopoldne je bilo v zbornici videti, da tudi zmanjšani davčni predlogi niso odpravili velike negotovosti o usodi Molletove vlade. Zaupnico naj bi ji izglasovali v zvezi z novimi davki v znesku 84 milijard. Popoldne pa se je vzdušje krize še zaostroilo. Komunisti in napredna levica, kakor tudi poujadisti in kmetje na desnici so se dokončno izrekli proti vladi.

Poujadist Fournier je opozoril na to, da je kriza neogibna. Komunist Waldech Rochet je dejal, da KPF »ne bo dala svojih glasov za nadaljevanje alžirske vojne, ki jo je Guy Mollet, preden je vršil na krmilu, sam označil za neelovsko in brezizhodno«. Če je zdaj vlada v nevarnosti, je to zaradi tega, ker Mollet znova popušča reakciji, namesto da bi se naslonil

na levo in začel politiko, ki bi bila v interesu delovnih ljudi in Francije.

V zaključnem govoru je Mollet skušal prepričati desnico, da so novi davki nujni in da jih bo morala zahtevati tudi vsaka druga vlada. Napadel je komuniste in izjavil, da nima namena spreminiti svojega stališča glede odklonitve komunističnih glasov. Mollet je nato rekel, da se vlada navzlic nesposobnosti OZN in resignaciji zaveznikov ne bo pokorila diktatu Egipta. Kar zadeva Alžir, je odločno odklonil vsako misel, da bi mu priznali pravico do neodvisnosti.

Na Molletov predlog je predsedujoči za tri ure prekinil sejo in se bo glasovanje začelo pozno zvečer. V tem času bo vlada skušala pridobiti vsaj neznatno večino, da bi se izognila krizi.

Kraj, kjer je eksplodirala protitankovska mina, je na cesti, po kateri vozijo vozila jugoslovanskega odreda s kontrolne postaje nedaleč od Rafaha.

PRED ROJSTNIM DNEVOM TOVARIŠA TITA

Otroci iz vseh krajev države so čestitali predsedniku Titu

Beograd, 21. maja (Tanjug). Danes dopoldne je v Belem dvoru čestitalo predsedniku republike Titu ob 65. rojstnem dnevu okrog 350 otrok, pionirjev in učencev osemletnih šol iz raznih krajev naše države.

Ko je predsednik Tito okrog desetih stopil skozi vrata salona v Belem dvoru, so ga malčki, ki so ga nestrpno čakali, pozdravili z navdušenim ploskanjem. Ploskanje se še ni poleglo, ko je tovariš Tito nasmejan in dobre volje pozdravil svoje male goste.

»Dragi otroci, veseli me, ko vas vidim tu kot svoje goste. Zal mi je samo, da je danes tako slabo vreme, vendar pa upam, da se bomo vsi skupaj dobro počutili. Zelo všeč mi bo, če mi boste povedali kaj o svojem otroškem življenju, o tem, kako živite in kako se igrate, pa tudi o vsem drugem. Bodite mi dobrodošli in počutite se kakor doma!«

Otroci so besede tovariša Tita toplo pozdravili. Drug za drugim so se mu približali otroci iz Zagreba, z otoka Paga, iz Zadra in ostalih krajev Hrvatske, ki so jih vodili predstavniki organizacije

»Naši otroci, potem otroci iz Sabca, Beograda in Subotice ter člani izvidniškega odreda »Siniša Nikolić — Dragoš« iz Pirota. Med njimi so bili tudi učenci iz šole za defektne otroke v Temerinu. Sporočali so mu pozdrave svojih tovarišev in tovarišic, izročali so mu darila, ki so jih sami pripravili, in izražali željo za srečno in dolgo življenje. Zaostajali niso, niti najmlajši.

Potem ko so otroci in pionirji iz Makedonije čestitali predsedniku in mu izročili pozdrave, ga je pozdravil direktor osemletne šole »Lirija« Salija Zulali v imenu prebivalstva Struge in zlasti v imenu Siptarjev iz tega kraja. Med drugim je rekel:

»Za časa stare Jugoslavije nisimo imeli nobene šole, zdaj pa imamo v naši občini tri osemletke in sedem osnovnih šol. V stari Jugoslaviji nisimo imeli nobenega učitelja, zdaj pa samo v naši občini 1500 učencev poslušajo pouk v svojem materinem jeziku. Prve generacije naših učencev že končujejo študij in se vključujejo v delovno življenje. O nas, tovariš Tito, govorijo tudi zunaj meja naše domovine in to, kar govorijo, ni vselej dobro mišljeno in zato pogosto vzbujajo naš odpor. Naglas jim povemo, da smo zadovoljni z našim življenjem, z našo enakopravnostjo in svetlo

perspektivo. Sleherni Siptar, Makedonec in Turak enako uživa pridobitve naše revolucije in bratsko sodelovanje prihaja do izraza na vseh področjih, na kulturnem in gospodarskem, kakor tudi v organih oblasti, kjer so Siptarji na odgovornih mestih.«

Na koncu je Salija Zulali dejal, da Siptarji vedo, da so dolžni zahvalo za to naši Zvezi komunistov in osebno tovarišu Titu in da mu zato hkrati z vsemi jugoslovanskimi narodi želijo dolgo in srečno življenje.

Najlepše želje so izrazili tovarišu Titu tudi člani skupine 40 odličnih učencev in učenk osemletnih šol iz Beograda, ki so te dni obiskali Zagorje in Kumrovec, danes pa so prišli, da čestitajo predsedniku republike ob rojstnem dnevu in mu povedo, da so bili v njegovem rojstnem kraju.

Mali tamburaši iz Struge in člani pionirskega zbora iz Vogošča, z njimi pa tudi ostali pionirji so hoteli na svoj način, z veselo pesmijo, glasbo in plesom izraziti tovarišu Titu tako svoje občutke kakor ljubezen svojih tovarišev in tovarišic.

Izredno razpoložen je predsednik Tito v prisrčnem razgovoru s svojimi malimi gosti in njihovimi spremljevalci izrekal svojo zahvalo tako njim kakor pionirjem in prebivalcem iz njihovih krajev in vseh krajev Jugoslavije ter sporočil vsem svoje najtoplejše pozdrave.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 22. maja 1957

Spremenljivo oblačno, vmes manjše plohe. Najnižje nočne temperature med 8 in 13, dnevne temperature do 22 stopinj Celzija.

STANJE VREMENA

Greben visokega zračnega pritiska nad Srednjo Evropo je zopet oslabil pod vplivom novih, toda slabotnih frontalnih motenj, ki se približujejo Alpam od severozahoda.

pomoč za gospodarski razvoj v prihodnje dati v obliki posojil, ne pa daril. Zato zahteva od Kongresa, naj odobri ustanovitev sklada za posojila, ki bi se vključil z ustanovami za posojila, kakor so Mednarodna banka in Ameriška uvožno-izvozna banka.

Eisenhower je v spomenici specifičar predložene vsote in namenil največji del — 1900 milijonov dolarjev — za vojaško pomoč. Pol milijarde je določil za gospodarsko pomoč in pri tem poudaril, da bi bilo treba v prihodnjih letih to vsoto povečati na 750 milijonov. Pomoč za obrambo bi znašala 900 milijonov, za tehnično sodelovanje 152, posebna pomoč 300 in 115 milijonov bi porabili za tako imenovane multilateralne programe.

Eisenhowerjevi predlogi

o nadaljnji, a ločeni vojaški in gospodarski pomoči tujini

Washington, 21. maja (Reuter). Predsednik ZDA Eisenhower je danes od Kongresa zahteval, naj odobri 3865 milijonov dolarjev za vojaško in gospodarsko pomoč tujini v prihodnjem poslovnem letu. Kongresu je poslal posebno spomenico, v kateri poudarja, da bi zavrnilo predlagane vsote za medsebojno varnost ohrabrila agresijo in potrla prijateljstvo ZDA.

Eisenhower pravi, da Amerika ne more dopustiti, da bi nove neodvisne države, ki jim je nujno potrebna pomoč, da premagajo svoje gospodarske težave, izgubile sleherni upanje. Po njegovem mnenju bi bile te dežele v nasprotnem primeru primorane »obrniti se na komunistične dežele ali poiskati kako drugo totalitarno pot k ureditvi svojih problemov.«

Eisenhower pravi v svoji spomenici, da nekateri dežele, ki prejemale ameriško pomoč, omo-

gočajo Ameriki, da v zameno uborabljajo njihovo ozemlje, ki je bistveno važno za preprečevanje agresije in zaščito zaveznikov dežel. Zavzel se je tudi za nekatere spremembe v zakonodaji o medsebojni varnosti, da bi pospešili programe pomoči tujini. V spomenici pravi, da morata biti vojaška pomoč in pomoč za obrambo ločeni od pomoči za gospodarski razvoj in kot takšni vključeni v redni proračun obrambnega ministrstva. Po Eisenhowerjevem mnenju bi bilo treba

POGOVOR PREDSEDNIKA TITA Z DIREKTORJEM »MLADOSTI«

V sedanjih rodovih mladine moramo gojiti najbolj pozitivne revolucionarne lastnosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

nemu boju in bili so vsak hip pripravljivi žrtvovati tudi svoje življenje. Žrtvovali so vse, o njih pa ve naša javnost malo. Mar ne bi mogli zbrati vseh teh stvari? Lahko je zvedeti, kakšno je bilo njihovo življenje, kaj so storili za razvoj gibanja, za mladino Jugoslavije, pa tudi kje so pokopani. Bila je n. pr. cela vrsta tovarišev, ki so živeli skupaj in bili skupaj zaprti z Zlatkom Snajderjem, on pa je žrtvoval svoje življenje in umrl prav v teži ječi. Bil je eden izmed mladinskih voditeljev. Ob njihovih dejanjih, junaštvu in požrtvovalnosti se je pozneje vzgajala in kalila naša mladina. Menim, da bi poznavanje teh življenjskih, teh, čeprav samo delnih življenjskih, takšnih revolucionarnih, vzgojno vplivalo na sedanjo mladino.

PRI NAPREDKU KMETIJSTVA LAHKO SODELUJE ZLASTI KMEČKA MLADINA

Potem je nanesel pogovor na politična in druga vprašanja.

»Letošnje leto,« je rekel direktor »Mladosti«, »je polno velikih dogodkov, zelo važnih za nadaljnji gospodarski in politični razvoj naše dežele; pripravljamo perspektivni plan našega gospodarstva, uveljavljamo daljnosežne ukrepe za napredku kmetijstva in združništva, pred nami je prvi kongres delavskih svetov, sedmi kongres Zveze komunistov itd. V zvezi z vsemi temi momenti Vas prosimo, da nam poveste kaj o vlogi in nalogah mladine v tem obdobju.«

»Da, drž, da je letošnje leto zelo pomembno, da nam daje določeno pobudo in nudi perspektivo za nadaljnji razvoj v naši deželi, za vsestranski razvoj gospodarstva in kulture in vsega ostalega. Tu seveda mladina mora in mora mnogo storiti.

Predvsem bi rekel nekaj o kmetijstvu, ker imamo možnost, da mu posvetimo zdaj največjo pozornost.

Pri napredku kmetijstva lahko sodeluje zlasti kmečka mladina. Pri nas ljudje včasih mislijo in modrujejo kakole: Dobro, nas je 18 milijonov, kaj pa bo čez nekaj let, ko nas bo 20 milijonov, ko ne bomo imeli dovolj žita, dovolj živil? Jaz pa menim, da bomo tudi, ko nas bo 30 milijonov, spet imeli dovolj lastnih možnosti za pridobivanje vseh sredstev, kar jih potrebuje človek za življenje.

Kakšni so zdaj naši donosi v kmetijstvu? Deset do dvanajst metrskih stotov pšenice. V nekaterih deželah pa je pridelajo 50 in celo 60 metrskih stotov. Torej, ko bomo podvojili sedanjo kmetijsko proizvodnjo, to še ne bo zaključna faza, ker lahko donose na naši zemlji tudi potrojimo in početravimo, ko bomo imeli dovolj tehničnih in drugih sredstev kakor tudi kadrov, ki se bodo ukvarjali s tem delom. Kmetijstvo čedalje bolj zahteva uporabo znanstvenih metod. Mi smo pri nas doslej delali empirično, po starem, in seveda nismo mogli napredovati. Zdaj potrebujemo mnogo agronomov, zdaj nam je nujno potrebno, da dobi vsak proizvajalec v kmetijstvu potrebno izobrazbo, da bi pravilno obdeloval zemljo. V tem oziru mora prednjačiti mladina. Kdo drug bo prednjačil, če ne mladina?

ŠOLSKI SISTEM BOMO IZBOLJŠALI

Naš šolski sistem pa se je doslej razvijal dokaj stihljivo. V šoli ni bilo dovolj usmerjanja, tako da nam je zmerom primanjkovalo nekaterih kadrov. Na enem področju smo imeli več kadrov in v vse je potem delo razmahnilo in vse je šlo v tej smeri, na drugem področju, kot n. pr. v kmetijstvu, pa nismo imeli agronomov in drugih potrebnih kadrov. Naš šolski sistem bomo seveda zdaj bolj usmerjali, zboljšali ga bomo, zlasti kadar gre za šole na vasi. Naše osemetke ne bodo več takšne, da učenci, ko jih končajo, ne vedo, kam naj gredo. Doslej je bilo dogajalo, da so hoteli vsi, ki so končali te šole, študirati na gimnaziji in šele, če tega niso mogli, so šli v kmetijstvo.

Naše šole morajo biti takšne, da bodo usposobile slehernega našega državljanca za določeno funkcijo v nadaljnjem razvoju naše dežele. To mladino čakajo važne naloge in v tem oziru ima ogromno perspektivo, ogromne možnosti. V tehničnem razvoju napreduje hitro, čeprav tudi na tem področju še marsikaj potrebujemo. Kadar govorimo o povečanju delovne storilnosti, ne smemo pozabljati, da je v marsičem odvisna od vzgoje mladine, ki mora biti

v tehničnem oziru bolj izobražena. Pri nas imamo malo tehnično izobraženih ljudi, vsak mladinec pa bi moral nekaj znati s tega področja. Če pogledamo n. pr. tehnično zelo razvito deželo, bomo videli, da je v njej malo ljudi, ki ne bi mogli takoj sestiti za volan in, denimo, šofirati avto. Delo za tehnično izobrazbo naših državljanov mora predvsem zajeti mladinec in mladinke.

OGROMEN VZGOJNI POMEN MLADINSKEGA PROSTOVOLJNEGA DELA

Kadar govorimo o nalogah mladine, je treba poudariti tudi pomen prostovoljnega dela, katerega značaj je zdaj drugačen. Menim, da to mladinsko prostovoljno delo za našo skupnost ni samo gospodarskega pomena, marveč predvsem ogromnega vzgojnega pomena. Pred enim ali dvema letoma je bilo med mladino nekaj pojavov brezperspektivnosti, kar je slabo vplivalo nanjo. Takrat sem se jezil in često trdil, da je pre malo aktivnosti in mladinskih voditeljev, ki bi mladino usmerjali po pravi poti. Zdaj pa vidim, da niso bili krivi samo mladinski voditelji, marveč tudi mi vsi skupaj.

Zdaj imamo perspektivo in možnost razvoja. Prostovoljne akcije mladine nam lahko prinese določeno gospodarsko korist, pretežno pa morajo biti vzgojnega značaja. Kolektivno življenje mladine, medsebojno spoznavanje in prenašanje izkušenj iz življenja kolektiva mora vzgojno vplivati na vsakega posameznika in to bo zelo velikega pomena. Zdaj delamo to samo po republikah in okrajih, ki so zdaj velike gospodarske enote in v katerih mora imeti mladina določeno mesto in naloge, ki jih bo izpolnjevala. Te kolektivne akcije bomo imeli tudi v prihodnje in v glavnem po republikah in okrajih, možne pa so tudi v zveznem obsegu.

Za letošnje leto je bila predvidena zvezna mladinska delovna akcija, ki je vzbudila med mladino velik odmev. Toda...

Glede investicij se zmerom zavemo na težave. Zato smo morali investicije zmanjšati. Mislim, pa da to ne bi smela biti ovira, da ne bi prihodnje leto sprožili velikih mladinskih prostovoljnih akcij. Morda bodo objekti, ki jih je gradila mladina, nekoliko dražji, toda zgrajeni so bili v neverjetno kratkem času in zato so bili zelo zelo poceni. Kaj nam koristi, če gradimo štiri do pet let, denimo cesto, ki ne pomeni niti polovice avtomobilske ceste Beograd-Zagreb, stane pa nas tudi ogromno? Menim, da bi morala mladina prevzeti določeno področje na takšnih objektih, ki so velikega gospodarskega pomena in ki morajo biti nagle zgrajeni. Da ni bilo mladinskih brigad in da nismo pospešili dela na avtomobilski cesti Beograd-Zagreb, bi trajala njena graditev s plačano delovno silo mnogo dlje, kakor tudi graditev proge Brčko-Banovići, Samac-Sarajevo in drugih objektov.

GRADNJA NOVEGA BEOGRADA — STVAR MLADINE

Imamo celo vrsto podobnih objektov, ki naj bi jih zdaj gradila mladina. Menim, na pr. da Novi Beograd ne bo dobil svojega lica, vsaj v glavnih obrisih, dokler ne bo prišla za delo mladina. Tu se dela zdaj na drobno, potreben pa je močan razmah in množično delo, potrebna je mladinska ognjevitost. Seveda to ne izključuje tudi druge delovne sile, ki bo posebej zaposlena. Tu je mnogo poslov: treba je zgraditi bulvarje in trge, treba je zasaditi drevesca, ki rasto dolgo itd. Vse to je moč zgraditi, preden bomo začeli graditi hiše, to pa lahko stori mladina. Mislim, da je Novi Beograd stvar mladine, da ga mora graditi mladina. Vidite, to je akcija zveznega značaja in takšnih imamo lahko še celo vrsto.

Rodovi naše mladine, ki so sodelovali v vojni in v velikih vojnih delih, so imeli priložnost, da čutijo moč kolektiva in da se prekalje.

Sedanja mladina pa tega ni imela in zato je drugačna. Sedanja mladina čuti drugače, povsem drugače gleda nekatere stvari in moramo jo spodbuditi. Mladina je pet do šest let ni sodelovala pri velikih delih. Takšna dela bi morali spet začeti. Vztrajaj bom na tem, ker me nihče ne more prepričati, da to ni koristno. Nasprotno, korist tega je ogromna. Vseh stvarih ne smemo gledati vedno od blizu in skozi dinar, marveč je treba gledati v perspektivi, treba je videti, kaj nam lahko to prinese glede vzgoje naše mladine, pa tudi v gospodarskem oziru. S tem pa dajemo ogromno politično

pobudo ne samo mladini, marveč vsemu ljudstvu.

Mladino moramo znati zaposliti, potem pa ne bo podvržena negativnim vplivom. Seveda mora mladina imeti tudi svoje radosti, toda ima jih lahko v raznih zabavah in v delu. Mladina mora neke izživljati svojo mladostno energijo.

V ZVEZO KOMUNISTOV JE TREBA SPREJEMATI TUDI SREDNJEŠOLCE, PREDEN GREDO NA UNIVERZO

Tovariš Tito je potem poudaril, da je treba sprejemati v Zvezo komunistov najboljše mladince, zlasti srednješolce. V tej zvezi je rekel:

»Mislim sem, da je povsem napačno, da se za mladince iz sedmega in osmega razreda gimnazije, ki so dobri, pa še niso člani ZKJ, nihče ne zmenji, ko se vpišejo na univerzo in da se izgube. Med njimi pa so zreli, zelo dobri ljudje, ki bi lahko bili člani Partije. Takšne mladince bi morali sprejeti v našo Zvezo vsaj leto dni prej, preden gredo iz gimnazije študirat. Možnost sprejema srednješolcev v Zvezo komunistov tudi tedaj, ko še niso izpolnili 18. leta, bomo uredili z določnimi spremembami v statutu.«

VZGOJA MLADINE IN FILM

»Tovariš predsednik, Vi ste se zmerom zelo zanimali za vzgojo mladine. Zeleli bi Vas opozoriti na to, da pojavi neupravičenega komercializma na nekaterih toriških našega kulturnega življenja otežkočajo mnoge pozitivne napore na tem področju. Filmski repertoar n. pr. je zapolnjen z velikim številom filmov slabe kakovosti, ker so ti filmi poceni in ker so dohodki od njih večji. Radi bi slišali Vaše mnenje o tem.«

»Film mora biti eden izmed zelo važnih činiteljev v vzgoji naše mladine. Zato pri izbiri tujih filmov ne smemo gledati samo na to, koliko nam bodo vrgli dobička, koliko bomo pri njih zaslužili. Kadar gre za film, je treba gledati tudi na drugo stran, na njegovo vzgojno vlogo. Več moramo prikazovati tudi filmskih tehnikov iz našega vsakdanjega življenja in naših dokumentarnih filmov, ki so vzgojnega značaja. Našim kinematografom pa gre samo za večji zaslužek in zato jih neradi sprejemajo. To je napačno, kajti iz teh filmov, kar je tudi važno, lahko ljudje vidijo, kaj in kako pri nas delamo. Zato tudi ni važno, ali nam vržejo toliko, kolikor nam vržejo razni »sundfilmi«, ki jih ljudje gledajo, ker jim ne nudijo nič boljšega.

V prostih urah tudi jaz zelo pogosto gledam filme. Seveda zelo rad gledam dobre filme, dostikrat pa se zgodi, da zapustim film, ki je brez vsebine in ki ga zato ne morem gledati. Takšni filmi lahko po mojem mnenju škodljivo vplivajo na našo mladino. Jezim se, da takšne filme sploh prikazujejo. Vem, da je razlog v tem, da so ti filmi mnogo cenejši, vsem ko so dobri filmi dragi.

Storitji moramo torej nekaj, da bodo naši kinematografi prikazovali več domačih filmov in sploh boljše filme, ki lahko vplivajo vzgojno. V tem oziru imamo pri nas na srečo malo slabih domačih filmov. Čeprav naši filmi niso zmerom umetniško na visoki stopnji, so vzgojni in malo jih je, ki niso vzgojni. Lahko rečem, da je smer naše domače filmske proizvodnje v njenem razvoju dobra.

»Naša filmska kritika dostikrat sprejme domače filme z mnogo strožjim merilom.«

»Res je, v njih brskati po vsaki malenkosti...«

»...vsem, ko je čisto nekritična nasproti nekaterim mnogo slabšim tujim filmom.«

»Razumljivo je, da so bili filmi v začetku slabši. Zdaj pa so se zboljšali... Zdaj zelo rad gledam naše filme, rajši kakor tuje. Seveda imam nekatere pripombe, toda ne v celoti. Ponavljam, da se je kakovost naših filmov glede vsebine in igre zboljšala.«

O POGOJIH ZA KULTURNO IN ZABAVNO ŽIVLJENJE MLADINE

»Kadar govorimo o kulturnem življenju in problemih vzgoje mladine je dejstvo, tovariš predsednik, da je družbeno, kulturno in zabavno življenje mladine dokaj zoženo

tudi zaradi njenih slabih gmotnih pogojev. Mladina se dostikrat nima kje sestati, da bi se kulturno zabavala, in tako je včasih prepuščena ulici in kavarni. Zelo malo imamo n. pr. mladinskih domov, možnosti, ki jih nudijo domovi kulture, pa premalo izkoriščamo za kulturno življenje in razvedrilo mladine.«

»Čemu so potemtakem namenjeni ti domovi? Razen ostalih državljanov bi se morala sestajati v njih mladina, da bi živela skupno družbeno življenje. V njih bi lahko prirejali predavanja tudi za mladino, lahko pa bi prirejali tudi ples. Jasno je, da zdaj ne morete povsod graditi novih domov izključno zase, ker tudi ne bi imeli denarja, da bi jih zgradili in vzdrževali. Toda tam, kjer jih ni in kjer tudi ni možnosti dobiti prostorov, ki bi jih porabila mladina za razvedrilo in za svojo kolektivno vzgojo, morate sami v tem oziru dati nekaj pobude. Menim, da bi lahko Ljudska mladina v takšnih primerih organizirala akcije za zgraditev svojih domov, skupnost pa bi dala v ta namen določena sredstva. Prav tako mislim, da bi bilo treba mladini nekako vrniti prostore, ki so ji pripadali prej. Od mladine zahtevamo mnogo, ne dajemo pa ji zmerom tisto, kar potrebuje, da bi se lahko razvijala, kakor je treba.

»Vidite,« je nadaljeval tovariš Tito, »vseh mi je, da se je začela izvidniška organizacija razvijati. Toda tudi tu dostikrat ni pomoči in težko nam je dati kak milijon za šotore, ki jih ta organizacija nima. To niso tako drage stvari. Prizadevali si bomo, da bo dala skupnost več sredstev, da bo ta organizacija zajela čim večje število mladincev. Otroci najdejo tu sami sebe, tu ima vsak otrok svoje dolžnosti, tu se razvija disciplina, čut dolžnosti do kolektiva. To je zlasti važno, ker lahko kolektiv v vzgojnem oziru na posameznika najbolj vpliva.«

ZA OTROKE JE VAŽNO ŽIVLJENJE V PIONIRSKEM KOLEKTIVU

Tovariš Tito je potem poudaril, da se mora dejavnost v izvidniških organizacijah in v Zvezi za telesno vzgojo »Partizan« razvijati v istem duhu in sloveti na enotnih načelih vzgoje. V nadaljevanju pogovora se je tovariš Tito posebej dotaknil pionirskih organizacij in njihove vzgojne vloge ter poudaril, da je bilo potrebno in da je še zdaj potrebno, da mladina skrbi za delo teh organizacij.

»Otrokom je treba nuditi različne oblike življenja.« je rekel predsednik Tito, »oblike, v katerih naj pride predvsem do izražja otroška miselnost, tako da žive otroci pravo svoje življenje in da so zares otroci, dokler so. Nič ni bolj škodljivega za otroški razvoj, kakor enoličnost, ki zelo mučno vpliva na otrokov razvoj. Za otroke je važno življenje v pionirskem kolektivu. Kolektiv mora vplivati na njihovo vzgojo in odstranjevati določene pomankljivosti posameznikov, tudi tistih, ki so zunaj organizacije. Takšnemu otroku n. pr. lahko rečemo, da bo sprejet v pionirsko organizacijo, če se bo poboljšal, da pa nima pravice biti izvidnik, dokler je takšen. Na otroka bo to vplivalo, otrok se bo zamislil in vprašal, zakaj ne more biti v organizaciji pionirjev ali izvidnikov, in sam bo prišel do sklepa, da tega ne zasluži. Vse to vodi k pravilnemu oblikovanju njihovega značaja.

Otrokom ni, treba brati dolgih referatov, marveč jim pripovedujemo koristne in zanimive zgodbe, n. pr. o življenju in boju naših mladincev in o marsičem drugem. Gradiva za takšne zgodbe je pri nas dovolj in otroci bodo radi to poslušali. Spominjam se, kaj je vplivalo name, ko sem bil otrok. Rad sem bral knjige, v katerih je bil prikazan kak fantič ali otrok s pozitivnimi potezami, kako sta se s čimerkoli odlikovala. To mi je ostalo vedno v spominu in vplivalo name in tudi sam sem hotel biti takšen.«

»PRI NAS NI KONFLIKTOV MED STARIMI IN NOVIMI RODOVI«

»Ko že govorimo o mladini, tovariš predsednik, mi dovolite, da Vas vprašam nekaj, kar sicer ne zanima samo mladega rodu. V nekaterih deželah, zlasti na Zahodu, namreč dostikrat govore o konfliktu med starimi in novimi rodovi. Pri nas postavljamo seveda to vprašanje drugače. Vendar bi

pa Vas rad prosil, da nam poveste kaj o tem.«

»Pri nas nimamo konfliktov,« je odgovoril tovariš Tito, »ker je ves naš razvoj tako dinamičen, da potegne mladino za seboj. Konflikte bi imeli, če bi stali na mestu, če mladina ne bi imela svoje perspektive. Toda ko mladina vidi nenehni napredek, ko vidi, kako se vse življenje nepretrgoma in dinamično razvija, ko vidi pred seboj perspektivo, tedaj ne more biti nobenih konfliktov. Tu je možno samo naravno nadaljevanje — eni odhajajo, na njihovo mesto pa prihajajo drugi — in zato moramo vzgajati mladino, da nas lahko zamenja.«

NAŠO MLADINO MORAMO VZGAJATI, DA BO LJUBILA SVOJO DOMOVINO

»Katero lastnost in kako-vo je treba v tej zvezi po Vašem mnenju najbolj gojiti v sedanjih rodovih mladine glede na potrebe in zahteve našega časa?«

»Najbolj pozitivne revolucionarne lastnosti so vztrajnost, smisel za kolektivno življenje in tesna povezanost z ljudstvom. Če ima človek te lastnosti, je sposoben ne samo za junaška dejanja v vojni, marveč tudi za velika dela v vsakdanjem delu, v gospodarstvu in povsod, kjer se muči. Ta lastnost največ prispeva, da postane dostojen državljan dežele, ki gre v polnem zamahu nenehno naprej v svojem razvoju. Razen tega je seveda potrebna tudi pripravlenost, da človek kaj žrtvuje.«

»Mi moramo,« je nadaljeval predsednik Tito, »našo mladino vzgajati, da bo ljubila svojo deželo, da bo ljubila svojo domovino in da bo v potrebi vsak čas pripravljena žrtvovati za njeno neodvisnost tudi življenje. To je nujno potrebno tudi v naših časih in to ne nasprotuje internacionalizmu. Naša dežela je socialistična, naša dežela gradi novo življenje v težavnih pogojih in mi nikakor ne moremo dopustiti, da bi začeli naši mladinci oznanjati, da ni treba braniti svoje zemlje, zato, ker smo proti vojni, kajti to bi bil defetizem najslabše vrste. Boj proti vojni je sestavni del vse naše zunanje politike, toda pod to politiko razumemo tudi pripravljenost mladine, da se po potrebi zavzame za obrambo svoje dežele.«

»MI NE SMEMO DELATI RAZLIKE MED NARODI«

»Jasno je, da je treba gojiti med mladino internacionalizem, toda ne mržnje proti drugim narodom. Tisti »Deutschland über alles« je najstrašnejše vplival na mladino prav v sami Hitlerjevi Nemčiji. Tam so ustvarjali takšen izmalčen tip mladine, pripravljen tudi na največje grobojine in zločine. Hitler je lahko pridobil nemško mladino, čeprav je označil uničenje vsega sveta, uničenje yseh drugih, samo da bi zavladala Nemčija. Tudi to je treba upoštevati. Zato ne pozabite poudariti humanizma, humanistične vzgoje mladine, ker je to za mladino zelo važno, zlasti v tistih mladih letih, ko lahko često in v določenih negativnih pojavih vidimo elemente »heroizma«. Našo mladino moramo vzgajati v duhu humanizma, tako da bo globoko človeška in da bo ljubila druge narode. Seveda pa mladina ne more ljubiti državnika, ki označja, da je treba probleme urejati z vojno. Pri nas ni težko vzgajati mladino v tem smislu tudi spriči samega značaja in načelnosti vse naše politike.«

»Mi ne smemo delati razlike med narodi,« je rekel potem tovariš Tito, »čeprav moramo delati razliko med državnikmi (včasih pa tudi med državami), kakršno je pač njihovo stališče v mednarodnih odnosih in kakor presojava n. pr. našo deželo kot neodvisno in socialistično. Naši odnosi do drugih narodov morajo biti zmerom prijateljski, ker so nespornostni in spori med vladammi začasnega značaja, ne pa nekaj trajnega. Glavno je, da vemo in mislimo na to, da prijateljstva ne ustvarimo s trenutnim dejanjem, marveč da je to dolgotrajen proces vezi in prijateljskih stikov.«

V tej zvezi je predsednik Tito rekel, da nekatere težave v mednarodnih stikih s posameznimi deželami ne bi smele povzročiti sprememb v razpoloženju našega javnega mnenja nasproti posameznim narodom, pa naj bodo na Vzhodu ali na Zahodu. Zato naši ljudje tudi zaradi nekaterih trenutnih težav v naših stikih z nekaterimi vzhodnoevropskimi deželami ne bi smeli izgubljati zaupanja do narodov teh dežel in se razočarati, marveč, nasprotno, morali bi nenehoma delati za

medsebojno spoznavanje, zblizevanje in krepitev medsebojnega zaupanja. V tem smislu naj nenehoma delujejo tudi mladinske organizacije in mladinski tisk; v vrstah mladine bi zlasti napačnim ukrepom proti naši deželi ne smele nastati nagle spremembe v razpoloženju ali dezorientacija, ker bi to oteževalo razvijanje prijateljstva z mladino in narodi teh dežel. Zato ne smemo slediti tonu in načinu pisanja mladinskega in ostalega tiska nekaterih dežel, saj bo tudi njim praksa pokazala, da ne delajo prav.«

Potem je govoril tovariš Tito o perspektivah naših stikov z SZ in vzhodnoevropskimi deželami ter med drugim rekel:

»Prišel bo čas, ki morda ni več daleč, ko bodo naši stiki dobri. Do tega mora priti, ker drugače ne more biti. Ti stiki se že zdaj zboljšujejo in če gledamo realno, mora priti do dobrih stikov. Mi bomo storili vse, da pride do njih.«

Tovariš Tito je zaključil pogovor z direktorjem »Mladosti« s tem, da je poudaril misel, da moramo presojeti stike med našo deželo in nekaterimi socialističnimi deželami v razvoju, skozi prizmo dolgotrajnega bodočega obdobja, skoz prizmo postopnega odstranjevanja starih metod in nazorov o meddržavnih odnosih, pri čemer moralo biti potrpežljivi in ne vnašati v to nestrpnosti in zagrenjenosti.

DNEVNIK

PLENUM CENTRALNEGA ODBORA SINDIKATOV USLUŽBENCEV državnih ustanov je včeraj v Ljubljani zaključil razpravo o pripombah k osnutku zakona o uslužbenih državnih ustanov. Mimo tega je bilo včeraj na dnevnem redu tudi vprašanje odnosa uslužbencev javnih služb do delavskega upravljanja.

PREDSEDNIK OLO LJUBLJANA dr. Marijan Dermastia je včeraj popoldne sprejel člane poljske, bolgarske in sovjetske delegacije, ki so se udeležili skupščine Stalne konference mest v Zagrebu.

DELEGACIJA DELAVSKE MLADINE BUKARESTE, ki se muči v naši deželi kot gost Mestnega komiteja ljudske mladine Beograda, je včeraj obiskala Industrijo traktorjev in strojev v Zemunu ter tovarno »Zdravil« Galenika.

PODPREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA Rodoljub Colaković je včeraj opoldne sprejel delegacijo Zdrženja grafičnih podjetij in sindikata grafičnih delavcev Jugoslavije. Delegacija ga je seznanila s problemi grafične industrije v naši deželi, s stanjem šol za grafičarje, pa tudi s problemi specializacije grafičnih delavcev.

PREDSTAVNIKI 62 ZUNANJETROVINSKIH ORGANIZACIJ so včeraj izvolili delegate za prvi kongres delavskih svetov.

NA PLENUMU FARMACEVTSKIH DRUŠTEV JUGOSLAVIJE, ki je bil dva dni v Ohridu, so predlagali, naj bi uzakonili predpise o procentualni udeležbi zavarovalcev pri plačevanju zdravil, da bi tako omejili zlorabe pri nabavi zdravil.

VELIK LETALSKI MITING ob sodelovanju civilnega in vojnega letalstva je bil včeraj na letališču pri Veliki gorici na Hrvaškem. Prisostvovalo mu je več kot 10.000 ljudi.

PRVA SKUPINA IZSELJENCEV IZ ZDA je včeraj pripeljala v Ljubljano. Slovenijo bo letos obiskalo še kakih 500 naših izseljencev iz ZDA, pa tudi večje število slovenskih izseljencev iz Francije, Zah. Nemčije in drugih evropskih dežel.

JUGOSLOVANSKO-FRANCOŠKI PRAVNIŠKI DNEVI so se včeraj začeli v Beogradu. Otvoritev teh dni, ki bodo vsako leto izmenoma v Jugoslaviji in Franciji, so včeraj prisostvovali pomembni francoski in naši pravnik.

Pojasnilo

V včerajšnje poročilo o delu plenuma Centralnega odbora sindikatov uslužbencev državnih ustanov se je vrnila tiskovna poročila. Za državne uslužbence namreč ni predviden osemurni, pač pa sedemurni delovnik.

Proti igri z ognjem

Ministrski predsednik Nehru in predsednik cejlonske vlade Bandaranaike sta skupno objavila poziv, da je treba čim prej ustaviti poskuse z atomskim orožjem. Komuniste iz Columba, ki vsebuje razen protesta proti atomskim poskusom tudi poudarek na privržnosti načelom mirolnih koeksistence, je nov prispevek v boju proti neodgovornemu igranju z ognjem.

«Poskusne» eksplozije, ki jih ne-utrudno nadaljujejo v raznih delih sveta, vnašajo v atmosfero radioaktivni prah, ki je človeštvu neposredno nevaren. Posledice teh poskusov so že zdaj tolikanj vznemirljive, da je zares napačno trenutke, da je potreben skupen in odločen napor vodilnih ljudi naše dobe, da s svojim ugledom in z močjo argumentov opozorijo na to, da je skrajni čas, ko je treba opustiti dosedanje prakse.

Po nedavnem pozivu predsednika Tita svetovni javnosti, naj se brez odlašanja zavzame za to, da bi opustili in preprečili atomske poskuse, zmanjšali oborožitev in mirno uredili neurejena mednarodna vprašanja, je človeštvo z neprikritim zadovoljstvom sprejelo tudi močni glas s Cejlona.

Nehru in Bandaranaike — dosledni v svoji politiki, ki zvesto služi miru in njegovim ciljem — sta se odločno zavzela za nadaljnjo okrepitev tistih konstruktivnih sil svetovne-

ga miru, ki postajajo iz dneva v dan močnejše in katerih glas je treba z vso resnostjo upoštevati.

Znanstveniki ugotavljajo, da so že sedanjih rezerve jedrkega orožja, ki jih imajo vrešice, tolikšne, da bi grozila človeštvu najhujša nesreča, če bi jih uporabili. Če bodo te velike države nadaljevale »izpopolnjevanje in izboljševanje« teh uničevalnih sredstev s »poskusnimi« eksplozijami, se utegne vpliv škodljivih radioaktivnih žarčenj že sedaj tako zelo povečati, da bodo njegove posledice pogubne že za našo generacijo.

Prav zato bi se ljudje naše dobe radi rešili ne le groženj z morebitno uporabo teh uničevalnih orožij, marveč tudi tistega neprestanega strahu, da utegne vsak nov vihar na naših obzorjih prinesiti nevidne celice smrti, ki vdirajo v organizme in pri tem ustvarjajo neozdravljive in smrtno posledice za vse, kar je živga na planetu.

Če je kdaj beseda odgovornih državljnikov in borcev za mir izhajala iz najglobljih in najbolj humanih občutkov vseh ljudi, potem je to vsekakor zdaj, ob sedanjih pozivih, da je treba prenehati z jedrskimi eksplozijami, pozivi na razumnost odgovornih državljnikov, ki se neodgovorno igrajo z najstrašnejšim ognjem naše civilizacije.

Z. Pečar

Nedopustni ukrepi v Južni Afriki

Nem Delhi, 21. maja (Tanjug). Nehru je danes v parlamentu izjavil, da je indijska vlada opozorila OZN na resnost položaja Indijcev v Južnoafriški uniji zaradi ondotne rasne segregacije. Na vprašanje nekega poslanca o položaju indijskih študentov v Južni Afriki je dejal, da so Indijci izključeni iz večine visokih šol in univerz, z novim zakonom o segregaciji na univerzah pa bodo izključeni še iz zadnjih dveh. Pomočnica zunanjega ministra Lakšmi Menon je pred tem navedla, da je bilo z odredbo o odselitvi drugopolnega prebivalstva iz Johannesburga približno nad 22.000 Indijcev. Indijci so se reselili v kraj, ki je okrog 50 km oddaljen od mesta.

ARETACIJE LEVICARJEV V JORDANIJI

Amman, 21. maja (AFP). Tu so aretirali dva vodilna politika, člana izvršnega komiteja Nacionalistične levicarske stranke »Baas« Amin Sukeirja, ter komunističnega voditelja Nasima Tivala. Slednjega so aretirali, ko je hotel pobegniti v Sirijo.

EKSPLOZIJA PRVE BRITANSKE VODIKOVE BOMBE

IZLET V SMRT

Melbourne, maja. Nedavno je francoski znanstvenik, profesor Paul Bertold, ki je zdaj stalno uslužben v neki francoski kulturni ustanovi v Sidneyu, potoval na otok Maki, Maršalske otoke in Tahiti. S tega vsekakor zanimivega potovanja pa profesor Bertold ni prišel z lepimi vtisi. Ko se je vrnil, ni govoril o »modernem paradizu« južnih morij, niti o žalosti sodobne Rarahu za Lotijem tega stotletja in tudi ne o opojnih barvah Tahitija, od katerih se širi človeku srce...

Človek jo dobi, če je ribo, ki je pripadala iz pacifiških področij, kjer je bila lani poskusna eksplozija ameriške atomske bombe, ali pa če je bila ta riba okužena, ker je pozila manjše radioaktivne ribe iz teh področij.

Holniku se napravilo na koži hude otekline in opekline. Bolezen ne prizanaša ne otrokom ne odraslim. Po vsem bolnikovem telesu se odpro rane. Prebivalci otokov, ki so blizu kralju, določenem za letošnje poskusne eksplozije britanske atomske bombe, so vsi v strahu in imajo dovolj razlogov, da se boje.

Številni prebivalci Avstralije se bojijo, da ne bi neugodne vremenske razmere prinesle nad Avstralijo radioaktivni prah, zlasti pa, da ne bi prišle na avstralski trg radioaktivne ribe.

Protesti

Vodja avstralske Laburistične stranke dr. Ewart je zahteval od federalne vlade, naj razpiše referendum o stališču Avstralije do nadaljnjih atomskih poskusov. Rekel je, da so atomski poskusi na Božičnih otokih »izlet v smrt« in da »predsednik vlade (R. Menzies) nima pravice reči, da Avstralija ne nasprotuje poskusom na Božičnih otokih«. Menzies je Ewartov predlog zavrnil, češ da po njegovem mnenju takšen problem ni primeren za to, da bi ga urejevali z referendumom. Če gre za takšna vprašanja,

mora po njegovem mnenju vlada sama prevzeti odgovornost za svoje sklepe in stališča.

Cim bolj se je bližal čas eksplozije vodikove bombe na Božičnih otokih (v načrtu imajo štiri do pet eksplozije), tem bolj so bili avstralski prebivalci zaskrbljeni. Strah, da bi se utegnili atomska smrtonosna moč izmuzniti človeškemu nadzoru, je postajal čedalje večji. Nemara tudi zato je vlada ustanovila Nacionalni posvetovalni odbor za radiacijo.

Melbournski časnik »Sun« je objavil mnenja nekaterih strokovnjakov za zarčenja in njene posledice. Direktor avstralskega meteorološkega urada L. Ewayer je na vprašanje, ali je kaj utegnila atomska smrtonosna moč izmuzniti človeškemu nadzoru, odgovoril, da na to ne more odgovoriti. Na vprašanje, ali bi utegnila imeti eksplozija škodljive posledice v Avstraliji, je odgovoril:

»Slehera vodikova bomba vpliva na radioaktivnost v atmosferi... Tudi na vprašanje, ali bi utegnili vetrovi znesti radioaktivni prah nad Avstralijo, je odgovoril nedoločno. Avstralski fiziki na melbournski univerzi Leslie Martin pa je odgovoril samo: »Raje bi videl, da mi sploh ne bi bilo treba poseči v nobeno razpravo o tem.«

Tudi profesor Alexander Hadov, direktor Chesterjevega raziskovalnega inštituta za rakasta obolenja pri londonski kraljevski bolnišnici, je menil, da strah avstralskih prebivalcev ni neutemeljen. »Britanci so prepričani, da atomski poskusi v Avstraliji ne pomenijo nobene nevarnosti pred radioaktivnim žarčenjem. Karkoli pa bi ukrenili, bi bilo laž, če bi trdili, da tu ničesar ne tvegamo.«

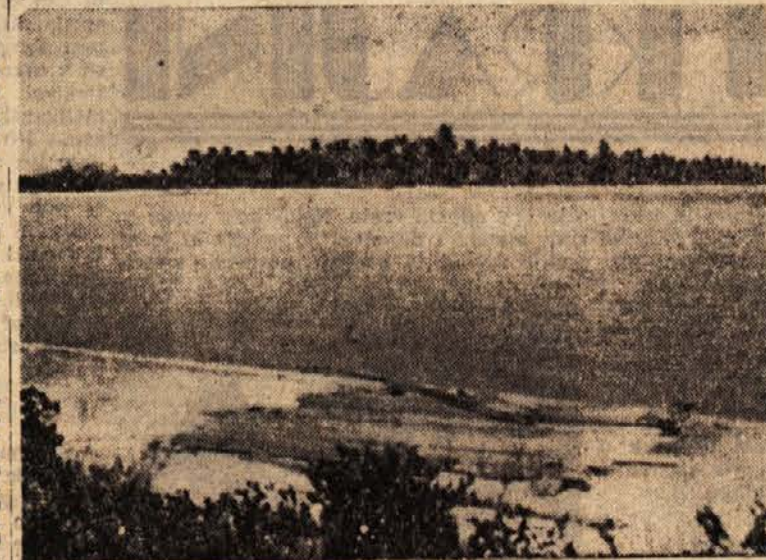
Na širok odziv je naletel tudi poziv Nobela Novegova nagradjenca, 82-letnega dr. Alberta Schweitzera, da je treba opustiti atomske poskuse in »preprečiti katastrofo za vsako ceno«.

Na zahodni strani koralskih Božičnih otokov segata globoko v ocean dva rila. Anglični in francoski pomorščaki so enega izkrenili za London, drugemu pa so dali ime Pariz. Atomska doba ni čas za praznoverna ugibanja in vendar... mar niso to generalne skušnje za resnično predstavo groze, namenjeno velikim mestom vsega sveta?

Aras Stefanović

IZRAEL SOCIALISTI PROTI EISENHOWERJEVI DOKTRINI

Jeruzalem, 21. maja (AFP). Izraelska vlada je na sinočnji seji, ki je trajala 8 ur, proučevala Eisenhowerjevo doktrino o ameriški politiki na Bliznjem vzhodu, s katero jo je seznanil ameriški posebni odposlanec James Richards med svojim nedavnim obiskom. Predstavniki obeh socialističnih strank »Mapam« in »Ahdut Avodat« so odločno nastopili proti temu, da bi se Izrael pridružil Eisenhowerjevemu načrtu.

Pogled na Božični otok

(Posebej za »Borbo«)

MILAN BARTOŠ

Boj proti tihotapstvu blaga v diplomatskih kovčkih

Z VSEH STRANI SVETA

ITALIJA TRGOVINSKA POGAJANJA Z EGIPOTOM

Rim, 21. maja (AP). Tu so se začela trgovinska pogajanja z Egiptom. Na prvem sestanku obeh delegacij se v splošnih črtah izmenjali misli o trgovinskih stikih med obema deželama. Naslednji sestanek bo jubilejni pogajali se bodo tudi o pristojbinah za plovnobne italijanskih ladij po Sueskem prekopu.

INDIJA RAZSELITEV NEKANJH KOREJSKIH VOJNIH UJETNIKOV

New Delhi, 21. maja (Tanjug). Vprašanje bivših korejskih ujetnikov, ki so jih preselili v Indijo, da bi skrbela zanje, je bilo zdaj naposled urejeno. Kakor je v parlamentu izjavila pomočnica zunanjega ministra Lakšmi Menon, je 5 izmed 68 bivših ujetnikov izrazilo željo, da ostanejo v Indiji, ostali pa so se izrekli za preselitev v druge dežele.

DANSKA OBISK BRITANSKE KRALJICE

Kjøbenhavn, 21. maja (Reuter). Britanska kraljica Elizabeta in Edinburski vojvoda sta prispela danes v Kjøbenhavn na uradni obisk, ki bo trajal 3 dni.

BRITANIJA TELEVIZIJA

London, 21. maja (AP). Časniki so objavili podatke o naglem širjenju televizije. Lani v decembru je bilo na svetu 271 televizijskih postaj, v 45 deželah brez ZDA in Kanado. Za leto imajo v 45 deželah v načrtu izgradnjo 250 televizijskih postaj. V Evropi je zdaj v 18 zahodnih deželah 133 postaj, v načrtu pa imajo nadaljnjih 48. Od tega jih je v Italiji 37, v Zahodni Nemčiji 32, v Britaniji 18 in v Franciji 17.

ZDA TORNADO

Topeka, 21. maja (Reuter). Mesto je večeraj zajel tornado, v katerem je izgubilo življenje 15 ljudi, okrog 30 jih je bilo ranjenih. Več hiš je bilo razdejanih, še več hudo poškodovanih.

Naše trgovinsko poslanstvo v Kanadi

Ottawa, 21. maja (AFP). Sem je prispela jugoslovanska trgovinska delegacija z generalnim sekretarjem Zvezne zunanjetrgovinske zbornice Ivanom Barbalicem na čelu. V Kanadi se bo mudila teden dni ter bo potovala tudi v Montreal in Toronto.

Ob prihodu v Ottawa je Barbalic izjavil, da bi se jugoslovanska delegacija rada prepričala, ali so možnosti za to, da bi se povečala trgovinska menjava blaga med Kanado in Jugoslavijo, zlasti pa izvoz iz Jugoslavije v Kanado, ker ji pomanjkanje dolarjev za sedaj onemogoča večji uvoz iz Kanade.

Zahvala iz Osla

Beograd, 21. maja (Tanjug). Predsednik republike je prejel brzojavko norveškega kralja Haakona, ki se mu zahvaljuje za čestitko ob norveškem narodnem prazniku.

ZAKLJUČKI IX. PLENUMA ZDPP

DOSLEDNO PO POTI

ki jo je začrtal poljski oktober

Varišava, 21. maja (Tanjug). Sinoči so bili objavljeni sklepi devetega plenuma CK ZDPP o položaju in najvažnejših nalogah partije. V zaključnih sklepih je poudarjen predvsem zgodovinski pomen oktobrskega plenuma, ki je obračunal s pačenji v izgradnji socializma in z vsem, kar je bilo slabega v metodah dotedanje oblasti.

V sklepih je poudarjeno, da se je poljska Partija po osmem plenumu odločno usmerila na razvoj socialistične demokracije, na delavsko upravljanje podjetij, na socialistično samoupravljanje na vasi, na razširjanje pristojnosti ljudskih odborov in živahnije delovanje njihovih komisij, na razvijanje dela v sindikatih in v vseh drugih družbenih organizacijah, v katere so vključeni delavski razredi in sploh vsi delovni ljudje. Pri tem je plenum ostro nastopil proti izkoriščanju demokratskih svobod in pravic za ustanavljanje raznih družbenih in političnih organizacij, ki naj bi delovale proti ljudski oblasti in proti vodilni vlogi delavskega razreda. Partija je na osmem plenumu sprejeto poljsko pot v izgradnji socializma nerazdružljivo povezala z načeli proletarskega internacionalizma.

V nadaljevanju svojih zaključkov IX. plenum ugotavlja, da se kažejo v uveljavljanju pravilne politike Partije tudi razne zelo nevarne pomanjkljivosti, in opozarja zlasti na tri naloge:

1. Partija mora premagati ideološko omahovanje in politično dezorientacijo v enem delu svojega aktivja. Zato je delovinska nujnost, da nastopi proti dogmatizmu in sektaštvu v delavskem gibanju. Ti odkloni so prišli do izraza v »mehaničnem kopiranju izkušeni socialistične izgradnje v specifičnih pogojih prve države diktature proletariata.

2. Partija mora zmerom nastopati proti zmedbi v mnogih partijskih organizacijah.

3. Partija mora biti enotna in odpraviti mora vse viře, ki slabe njeno moč, predvsem pa odločno nastopati proti sleherni težnji po ustvarjanju skupin znotraj Partije. »Partija se ne more strinjati s tem, da bi delovale v njenih vrstah kakršnekoli frakcije, in zato se po odločno borila proti takšnim težnjam ne glede na njihovo značaj in cilje.«

V drugem delu svojih sklepov govori IX. plenum o perečih nalogah in politiki Partije na področju gospodarstva, dela z mladino ter sodelovanja z drugimi političnimi strankami v okviru Fronte ljudske enotnosti. Naj-

važnejša naloga Partije na vasi je, da ustvari pogoje, ki bodo zagotovili nadaljnje naraščanje kmetijske proizvodnje. Glede dela z mladino je v sklepih poudarjeno, da bo moč doseči pravilen prepoved socialističnega mladinskega gibanja na Poljskem samo

z vsakdanjim vztrajnim prizadevanjem Partije, da v mladini utrdi vero v izgradnjo socializma, ki je bila spričo pačenj v minulnem obdobju znatno omajana.

Na koncu se IX. plenum CK ZDPP obrača na delavski razred in na vse delovne ljudi na Poljskem s pozivom, naj se strnejo okrog Partije in napno vse sile za uveljavljanje nove politike, začrtane na osmem plenumu, katera bo zagotovila uspešen razvoj poljske poti v socializmu.

Na potovanju po Evropi je prispela v Beograd skupina članov clevelandškega sveta za mednarodna vprašanja, ki se zanima za našo gospodarsko in družbeno ureditev. V ponedeljek jo je v Zvezni ljudski skupščini sprejel njen sekretar Milan Bakij.

Premišljena brezbriznost?

Hladne ocene Bulganinovega pisma Molletu

Pariz, 21. maja (Tanjug). Bulganinovo poslanico Guyu Molletu so sprejeli francoski krogi dokaj

hladno ter jo označujejo za »sestavni del splošne sovjetske propagande«. Umirjeni in konstruktivni ton Bulganinovega pisma pa je pripravil vlado do tega, da ga bo zelo skrbno proučila, toda konkretni predlogi v pismu niso »zbudili posebne pozornosti«.

Norstad v Bonnu

Bonn, 21. maja (Reuter). Poveljni evropskih sil Atlantske zveze general Norstad je prispel v Bonn in se je sestel s kanclerjem Adenauerjem. V razgovorih sodelujeta obrambni minister Strauss in načelnik generalnega štaba Heusinger. Ob prihodu je Norstad izjavil, da bo zdaj le nadaljeval razgovore z Adenauerjem, ki sta jih začela že v marcu.

Pravijo, da bi se francosko-sovjetsko sodelovanje okreplelo, ko bi SZ poprej spremenila svoje stališče o vprašanih Evropi in bližnjega vzhoda. Guy Mollet bo odgovoril Bulganinu bržčas že ta teden, vsekakor pa pred odhodom predsednika republike Cotyja v Washington. Se prej pa bo poslal v Moskvo tudi odgovor na nedavno sovjetsko noto o vprašanih Bliznjem vzhodu: Tudi predlogov v tej noti ne namerava sprejeti.

Več komentarjev pa posvečajo Bulganinovi poslanici predvsem zato, ker je prišla v trenutku, ko je Molletova vlada v zelo težavnem položaju. Ta posredna sovjetska podpora Molletovi vladi zbujajo zato več zanimanja kot pa njena vsebina.

Francoski vojuni v Švic

Pariz, 21. maja (Tanjug). Dosedanji francoski vojni atake v Švicah polkovnik Miescher se je vrnil danes v Pariz, ker je švicarska vlada izjavila, da spričo nesrednjega sodelovanja v obrambnem službo med francosko in ameriško obveščevalno službo ni več omejena. Ta ataka se je začela v času suške krize, ko so agenti francoskega vojnega štaba v Švicah organizirali posebno službo prisluškovanja telefonskim razgovorom diplomatskih predstavstev v Bernu, zlasti egipčanskega in ameriškega.

Te francoske omejitve je švicarska policija odkrila na intervenciji ameriških organov, ki so prek agencije »United Press« objavili imena visokih švicarskih funkcionarjev, glavnih sodelavcev polkovnika Merciera. Zato se je švicarski državni tožilec Dubois pred dvema mesecema ustrelil, njegova namestnica Ulbrichta pa so pred dvema tednoma aretirali. Švicarske oblasti so nedavno aretirale tudi dopisnika agencije »United Press«, ki pa so ga morali na pritisk ameriškega veleposlanštva kmalu spet izpustiti.

AVEROFF V ATENSKI POSLANSKI ZBORNICI

Grčija vztraja

za ureditev ciprskega vprašanja v smislu sklepov OZN, v zvezi z Eisenhowerjevo doktrino pa ni sprejela nikakih novih vojaških obveznosti

Atene, 21. maja (Tanjug). Zunanji minister Averoff je sinoči v poslanski zbornici izjavil, da bo vlada predložila ciprsko vprašanje ponovno Generalni skupščini OZN, če ga o njenega prihodnjega zasedanja ne bodo uredili v smislu resolucije OZN, ki je bila sprejeta na zadnjem zasedanju skupščine. Grčija ne bo privolila v to, da bi to vprašanje urejali v okviru: Atlantske zveze, in se tudi ne strinja z razdelitvijo otoka, kakor jo predlagajo lord Ismay in nekatere članice Atlantske zveze. Averoff je dejal, da je bil smisel Menonovega predloga v OZN v tem, da je treba uveljaviti načelo samoodločbe ter začeti pogajanja med predstavniki Ciprcanov in Britanije.

Kar zadeva vključitev Grčije v območje Eisenhowerjeve doktrine, je Averoff ponovil stališče vlade, ki v tej zvezi ni prevzela nobenih tajnih obveznosti in tudi ni sklenila nobenih posebnih vojaških sporazumov. Vključitev Grčije v območje Eisenhowerjeve doktrine je le potrdila pomen Grčije kot vmesnega člena med evropski in arabskimi deželami.

Glavni govornik opozicije liberalca Papandreu je očital vladi, da je privolila v Eisenhowerjevo doktrino, ne da bi se prej posvetovala z drugimi političnimi činitelji v deželi, v ciprskem vprašanju pa da omahuje in da se po zasedanju OZN ni dovolj zavzela za njegovo ureditev.

poved ni popolna in ki bi zanj voditelj misije brčkone dosegel carinsko oprostitev, a diplomati ne bi radi videli, da bi se razvedelo, da ga prenašajo. To izvira iz tega, ker tudi v številnih deželah uradno smatrajo uporabljanje diplomatskih kovčkov za nekaj običajnega, tako da zunanja ministrstva spravljajo v prtljago vse, kar pošiljajo v inozemstvo, in obratno, poslanštva pošiljajo vse pošiljke v svojih kovčkih v deželo. Toda ta slaba praksa ne ustreza pravilu, ki so ga sprejeli na dunajskem kongresu. Na tem kongresu so razglasili nedotakljivost prtljage, toda s prtljago so tedaj mislili samo zapečateni pisma, v katerih so bili dokumenti. Zdej je prtljaga izgubila svoj prvotni pomen in dobila značaj, ki ga ne sme imeti. To so razlogi, ki so upravičevali pravico države, da se brani pred novo vrsto tihotapev — diplomatov.

Teheranski profesor Dافتari je navedel, kaj vse v vzhodnih deželah tihotapijo v diplomatskih kovčkih. Kar krije nevarnost za pravilno življenje neke države, prinašajo v ogroženo državo z diplomatskimi kovčki. To je manj tvegano, kot če bi takšno gradivo prinašali v državo plačani agenti. Tako tihotapijo prepovedano propagandno gradivo in celo razstrelivo, pa denar in sploh blago, ki ga je moč zlahka prenašati, na drugi strani pa izvažajo redkosti in dragocenosti.

(Konec prihodnjil)

Mladi PTUJSKI LETALCI se vneto pripravljajo

PRED DNEVOM MLADOSTI

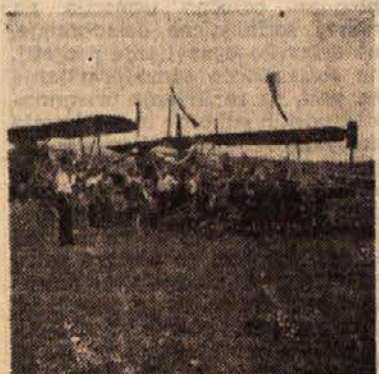
Za praznik mladosti, ko iz oseh krajev naše domovine hitijo štafete proti Beogradu, noseč priručne in borbene podzrade dragemu maršalu Titu, se tudi v Aeroklubu Ptuj vneto pripravljajo, da bi čimbolj slavno praznovali ta dan. Zlasti živahno je med najmlajšimi člani, pionirji — modelarji.

Za praznik bodo organizirali prvi okrajni modelarski zlet na domačem letališču v Moškanjcih. Tekmovalo bo več kot 150 modelarjev iz devetih krozkov v okraju. Prizidružili se jim bodo tudi padalci in jadralni ter motorni piloti, tako da bo 25. maj zares velika manifestacija mladine ptujškega okraja.

SKRB ZA PRIDOBIVANJE NOVIH ČLANOV LM V TRBOVELJSKEM OKRAJU
Po vsem območju trboveljskega okraja so že začeli s prazno-

vanjem Dneva mladosti, ki so ga pripravile organizacije SZDL, LM, pionirske organizacije in društva prijateljev mladine. Organizacije ljudske mladine so v zadnjem času posvetile precej skrbi pridobivanju in včlanjevanju mladincev in mladink v njihove vrste, pa tudi osnovanju novih mladinskih aktivov. Najobsebnije praznovanje so menda pripravili v Zagorju, kjer je že bil namiznoteniški turnir gimnazij iz Krškega in Zagorja, ekskurzija prirodoslovnega krožka v ribogojnico v Trbovljah, šahovski turnir med vajensko šolo in industrijsko-ru-

darsko šolo itd. Naj pripomnimo, da bo kmalu po Dnevu mladosti v Trbovljah širše posvetovanje delavske mladine, ki ga bo pri-

PIONIRJI NA LETALIŠČU PTUJSKEGA AEROKLUBA

pravil tovarniški komite LM Strojne tovarne Trbovlje in se ga bodo udeležili tudi zastopniki delavske mladine iz drugih krajev.

ZBOROVANJE MLADINCEV V SENTJURJU

Minulo nedeljo je bilo v Sentjurju slavnostno razpoloženje. Ze v jutranjih urah so se začeli zbirati mladinci iz vseh krajev šentjurske občine, da bi prisostvovali slavnosti otvoritvi Tedna mladosti. Ob desetih dopoldne se je začelo zborovanje mladincev v veliki dvorani Zadrudnega doma. Le-tem je govorila tovarišica Jožica Dimec o uspehih, vlogi in nalogah mladincev, o aktivni mladih združnikov pa je spregovoril tov. Pečenko. Na območju šentjurske občine je bilo lani šest aktivov mladih združnikov, v katere je bilo vključenih več kot 200 članov. Potem, ko so mladince pozdravili politični predstavniki, je predsednica občinskega komiteja LMS razdelila nekaterim aktivom LMS mladinske izkaznice. Po slavnostnem zborovanju so si mladinci ogledali razstavo risb in izdelkov ročnega dela dijakov nižje gimnazije, kmetijske šole in vajencev v raznih obrtnih strokah.

CERKNISKA MLADINA JE RAZVILA SVOJ NOVI PRAPOR

Cerkiška mladina se je skrbno pripravila za proslavo svojega praznika. V nedeljo dopoldne je razvila svoj novi prapor, po tej slavnosti pa so položili zvenec pred spomenikom padlih. Zvečer je dramska skupina Svobode uprizorila Tymarjerovo igro »Mladost pred sodiščem«. En dan v tem tednu bo posvečen pionirski organizaciji, sobotno popoldne pa je namenjeno fizikturnim nastopom. V nedeljo bodo v Domu Svobode nastopili vsi mladinski in otroški zbori v občini. Tokrat se bo s svojim programom prikratk predstavila javnosti novoustanovljena glasbena šola na Rakeku.

Letošnji vzpon industrijske proizvodnje

V prvih štirih mesecih je dala slovenska industrija 20% več proizvodov kakor lani

Tudi v aprilu je industrija Slovenije ob ugodni preskrbi z električno energijo močno presegla svoje planske naloge. Celotna industrijska proizvodnja je bila v tem mesecu za 16,5% večja kakor lani v istem mesecu, kajti indeks industrijske proizvodnje izkazuje za ta mesec 113 točk nasproti 97 v lanskem aprilu. Za prve štiri mesece letošnjega leta pa nam zaznamuje Zavod za statistiko LRS za 20% večjo industrijsko proizvodnjo kakor v istem razdobju lanskega leta, čeprav je družbeni plan Slovenije za to leto zredel le povečanje za 7%. Pri tem sta največji dvig zabeležili gumarska industrija (za 47%) in elektroindustrija (za 34%).

REKORDNA PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

V mnogih proizvodnih panogah je industrijska proizvodnja v minulih mesecih dosegla največji doseg zabeležen obseg. Tako smo v elektroindustriji prvokrat prekoračili mesečno proizvodnjo 200 milijonov kWh. Celotna proizvodnja električne energije v Sloveniji je namreč dosegla v aprilu 204 milijone kWh nasproti 156,9 milijonov kWh v lanskem aprilu. Ob ugodnem stanju voda so hidroelektrarne dale v minulih mesecih 148 milijonov kWh, kar je omogočilo, da smo ob kritju vseh potreb lahko zmanjšali proizvodnjo dražje energije iz termoelektrarn na 56 milijonov kWh (v januarju 98 milijonov). Naši premovalniki, ki zdaj delujejo prav vse potrebe, pa so ob delnem zastopu pri prodaji premoga nekoliko zmanjšali proizvodnjo, namreč od 373.000 ton v marcu na 345.000 ton v aprilu, pri tem pa je bila aprilška proizvodnja še vedno za 16% večja kakor lani.

ZELEZARNE DVIGAJO PROIZVODNJO VALJANIH IZDELKOV IN PLOČEVINE

Lepe uspehe zaznamuje tudi naše železarnice, ki so v aprilu dale sicer nekaj manj jekla kakor prejšnji mesec, vendar je bil obseg celotne proizvodnje večji, in sicer nasproti lanskemu letu kar za 19%. Zlasti je letos narasla proizvodnja valjanih izdelkov, ki je bila v prvih štirih mesecih t. l. za 33% večja kakor lani, prav tako je narasla proizvodnja hladno valjanih trakov, zlasti pa proizvodnja pločevine, ki je v aprilu prvokrat presegla 10.000 ton mesečno in je bila v prvih štirih mesecih nasproti razdobju lanskega leta večja za 35%. Tudi barvasta metalurgija zvišuje svojo proizvodnjo. Tako je bila letos v prvih štirih mesecih proizvodnja svinca za 41%, proizvodnja cinka pa za 20% večja kakor lani. Ob ugodnem elektroenergetskem položaju je tovarna v Kidričevem še v aprilu lahko razvila proizvodnjo aluminija v vsem obsegu. V aprilu je Kidričev dala 1353 ton aluminija, v prvih štirih mesecih pa 3368 ton (lani 1065).

VEČ POSODE, ELEKTRIČNIH APARATOV IN RADIJSKIH SPREJEMNIKOV

Kovinska industrija se ni dočela pramagala težav zaradi omejitve investicij. Navzlic temu je aprilska zabeležila za 11% večjo

PROTIPERONOSPORNA SLUŽBA

Poročilo za dne 21. maja 1957
Srednje dnevne temperature so se gibale med 14,1 in 16,7 stop. C. V noči med 19. in 20. tega meseca ter večera, 20. tega meseca je deževalo po vsej Sloveniji razen v okolici Celja, kjer sploh ni bilo padavine. Ta dež je omogočil primarne infekcije v nekaterih vinogradniških okoliših Slovenije kot na primer: v okolici Svečine, Maribora, Peke, Jarebine, Mestnega vrha pri Ptuj, Juršincev, Zavrca, Slovenskih Konjic, Slovenske Bistrice, Vrstanja, Cernomla, Semiča in Ankarske pri Kopru. V nekaterih krajih Primorske so bili dani pogoji za primarne infekcije že prej.

Opozarjamo vinogradnike, da kljub pogojem za primarne infekcije še ni potrebno izvajati prvo škropljenje vinogradnikov, ker so primarne infekcije zelo minimalne in prvo škropljenje izvajamo šele pred koncem druge inkubacije.

Zasledujte naše napovedi, ker bomo čas prvega škropljenja pravočasno objavili.

Kmetijski inštitut Slovenije in Hidrometeorološki zavod LRS

OPAZILO SADRJEM!

Opozarjamo sadjarje Podpohorskega, Pesniškega, Haloškega, Ljutomerkega, Radgonskega, Lendavskega in Goriskega sadnega okoliša, da izvršijo prvo škropljenje jablan po cvetenju.

Za škropljenje proti fuzikladiji (škropu) uporabljajte 0,4% Cosan ali Kumulus ali Sumporol ali 0,3% Dithane ali Lirotan ali pa 0,20-0,25% Ortocid. Ker se na sadnih drevmih množično pojavljajo listne uši, omenjenemu sredstvu dodajte listne uši, omenjenemu sredstvu dodajte listne uši, omenjenemu sredstvu dodajte listne uši, omenjenemu sredstvu dodajte listne uši.

TOPLA BESEDA BOLNIŠKE SESTRE SO TAKOJ VZBUDELE ZAUPANJE

Tople besede bolniške sestre so takoj vzbudile zaupanje

PRIJAZNA DEKLETA V MODRIH UNIFORMAH

Pred štirinajstimi dnevi je prišlo v Ambrus 23 deklet, absolventk Višje šole za medicinske sestre v Ljubljani, da bi pod vodstvom sester in zdravnikov izvedle zdravstveno-prosvetno akcijo, ki so jo organizirali: Zdravstveni dom Ivančana gorica, Tajništvo za zdravstvo OLO Ljubljana-okolica, Higijenski inštitut univerze, CHZ, Zavod za socialno zavarovanje in drugi. Iz Ambrusa, kjer je imela ekipa svoj sedež, so hodila dekleta po vaseh in obiskovala ljudi na njihovih domovih, pri delu in pri počitku. Srečavale so jih v njihovih veselih in žalostnih trenutkih in vedno so jih skušale razumeti, jim svetovati in jim posredovati čim več svojega znanja. Celure trajajoči obiski, ki so se večkrat po-

ZVEČER IN V NEDELJO PA PREDAVANJA

Ob večerih so dekleta spet odhajala med svoje varovance. Zbirala so jih okrog sebe v eni hiši in jim v sproščnem razgovoru predavala o najrazličnejših problemih zdravstvene vzgoje. Predavanja, ki so bila vedno polnoštevilno obiskana, so bila prilagojena potrebam in razmeram, in sicer ločena za žene, za dekleta, včasih pa za vse prebivalce vasi skupaj. Vseh predavanj je bilo 24 in velika udeležba pri predavanjih je dokaz, da so bila potrebna in uspešna, da ljudje čutijo potrebo po zdravstvenih vzgoji in prosvetljenosti. Najbolj zanimivo pa je bilo predavanje docenta dr. Bonača o zdravem življenju v družini. Docent dr. Bonač, ki je bil vodja akcije, je po vaseh zbiral podatke in jih dokumentiral s fotografiranjem. Predavanje je sestavil iz zbranega gradiva. Na slikah, ki jih je na zaključnem predavanju projekiral z diapozitivi, so ljudje videli sebe in svoje otroke. Ob teh slikah jim je predavatelj pripovedoval, kakšno bi moralo oziroma kakšno bi ne smelo biti življenje v njihovih družinah, da bi bilo zdravo in uspešno.

SOLSKI RAZREDI - AMBULANTE

Zadnje nedeljo pa je akcija dosegla vrhunec. Glavni ekipi, ki je bila ves čas na terenu, so se tega dne pridružile še nekaterne specialne ekipe. Ze zjutraj je bilo v Ambrusu vse živo in od vseh strani so prihajali ljudje: možje, ženske, otroci in matere z dojenčki. Pred osnovno šolo so se zbirali otroci-solarji in se nekako »plaho

KAJ BO POKAZALA ANKETA?

Podatki ankete še niso zbrani in analizirani, vendar pa je splošna slika že dokaj jasna. Ugotovljeno zdravstveno stanje ni zadovoljivo in je verjetno posledica objektivnih, v dokajšnji meri pa tudi subjektivnih okoliščin. Predvsem bi bilo treba iz-

NAS GOSPODARSKI KOMENTAR Skladi za zagotovitev dogovorjenih cen

Vraščanje normalne preskrbe potrošnih sredstev skušamo reševati tako, da se organizacije potrošnikov, torej trgovska mreža in veliki potrošniki neposredno povežejo s proizvajalci ozir. njihovimi organizacijami. Temu cilju služi kontrahiranje kmetijskih proizvodov, zvezano z garantiranimi cenami. Sveda pa nastopajo tu težave, zvezane z rizikom plačevanja izgub, ki nastanejo v primeru, ko so garantirane cene višje kot tržne cene. Sistem je vsekakor stimulativen, toda vzporedno s tem je treba rešiti tudi vprašanje financiranja takega načina kontrahiranja. Trgovska podjetja se takemu načinu kontrahiranja upirajo, ker njihovi rezervni skladi ne prene- sejo takšnega finančnega bremena.

Ljudski odbori so ponekod spoznali pomen, ki ga ima kontrahiranje z garantiranjem minimalnih cen, toda večina nimajo sredstev, da bi ta sistem finančno podprli. Tako smo imeli doslej več ali manj samo posamezne primere takega kontrahiranja. Sedaj pa gre ravnati za to, da se organizirano reši vprašanje financiranja tega sistema, ki ga sicer kot ustreznega splošno priznavamo.

Sveda pa tudi pri reševanju finančne strani tega vprašanja ne smemo prezreti gospodarskega interesa, ki narekuje tako organizacijo blagovne prometa. Načelo mora biti, da finančno breme kakršnekolik organizacije nosi v prvi vrsti tisti, ki je za to zainteresiran. Pri prodaji kmetijskih proizvodov pa sta zainteresirana tako proizvajalec kot potrošnik, pa tudi skupnost ima pri tem še svoje posebne interese. Ustrezna rešitev tega vprašanja bo morala torej na vsak način biti odraz teh različnih gospodarskih interesov. Poleg tega pa je glede na različne interese in različnih pomen posameznih kmetijskih proizvodov tudi riziko garantiranja cen lahko zelo različno.

Kjer gre za kmetijske proizvode, ki so notorno deficitarni in kjer mora skupnost vsako leto izdati ogromne devizne vsote, in kjer predstavlja nakup teh proizvodov, kot n. pr. pri žitu, za nas zelo težko breme v zunanjeplačilni bilanci, bo za ustrezno povečanje domače proizvodnje neposredno zainteresirana celotna družbena skupnost. Zato je tudi v njeni neposredni korist, da dvigne proizvodnjo, in ker je garantiranje minimalnih cen eno od sredstev za dvig proizvodnje, je torej v njenem interesu, da garantira minimalne cene, ki naj pripomorejo k hitrejšemu dvigu proizvodnje.

Povečanje proizvodnje žit je ena od osnovnih nalog naše gospodarske politike v prihodnjem razdobju. Zato bo treba preko garantiranja minimalnih cen tudi na tem področju doseči določene rezultate. Res pa je po drugi strani, da je riziko tu še najmanjši, čeprav gre za proizvod, ki se pojavlja na trgu v velikih množinah.

Pri obravnavanju vprašanja kritični razlik v cenah pri drugih predmetih bomo našli nekoliko drugačno sliko. Vedno bo preskrba potrošnih sredstev z zadostnimi količinami ustreznega blaga po primernih cenah ne samo interes, ampak tudi dolžnost organov lokalne skupnosti. Iz tega pa sledi zaključek, da bodo morali tudi organi ustreznih lokalnih enot zagotoviti sredstva za kritje razlik med tržnimi in minimalnimi garantiranimi cenami.

Vsa razlika se seveda ne bo pokrivala iz sredstev njihovih proračunov, ker to ne bi bilo gospodarsko upravičeno, ne glede na vprašanje razpoložljivosti sredstev. Prodaja proizvodov po ustreznih cenah je namreč ne samo interes potrošnika, ampak tudi proizvajalca, pa tudi trgovine. Trgovina, ki po svoji gospodarski funkciji opravlja posredovanje blaga med proizvajalcem in potrošnikom, bo morala na vsak način nositi del rizika. To je tudi v njenem interesu, ker ji to omogoča večji promet, ima pa poleg tega tudi poseben, rezervni sklad, ki je namenjen za kritje poslovnih izgub. Popolnoma umestno je tedaj ne samo zahtevati, da tudi trgovina nosi del rizika, ampak da tudi svoje napore v tem cilju združi z interesi ljudskih odborov. Bilo bi tedaj gospodarsko popolnoma ustrezno, če se usnujejo pri ljudskih odborih v večjih potrošnih središčih skupni skladi za kritje razlik v cenah. Na ustreznih rešitvah vprašanja delajo tudi odgovorni državni organi.

Nima pa pri sedanjem stanju stvaritve ustrezne vloge proizvajalec sam. Ker je plasma proizvodov tudi, in celo v prvi vrsti, interes proizvajalcev, bi se morale na tem področju v veliko večji meri angažirati tudi organizacije proizvajalcev. Organizacije proizvajalcev so namreč prav tako polklicane, da v obliki porazdelitve poslovnega rizika sodelujejo pri pokrivanju razlik, nastalih med tržno ceno in proizvodnimi stroški. Torej je upravičena zahteva, da tudi oni prispevajo svojo delo v sklad za kritje razlik, ali pa da celo sami ustanavljajo take skladi pri proizvodih, kjer skupnost ni tako neposredno zainteresirana za plama. To vprašanje se bo pojavilo toliko ostreje, čim bolj bomo napredovali pri urejanju razmer na trgu. Sorazmerno lahka prodaja kmetijskih pridelkov in sorazmerno majhna skrb za ceno, je tipičen odraz sedanjega stanja na trgu, ko blaga primanjkuje, čeprav dostikrat samo zaradi neorganiziranega blagovnega prometa. V urejenih tržnih razmerah pa se stvari bistveno izboljšajo. Zato je popolnoma v redu, če se zlasti zadržne organizacije že sedaj z vso resnostjo lotijo tega vprašanja.

Po drugi strani pa je tudi poslovni riziko v sedanjih neurejenih razmerah neprimerljivo večji, kot je lahko v urejenih razmerah. Tako pogostih skokov v cenah, kot so sedaj, si v urejenih razmerah na trgu sploh ne moremo zamisliti. Če je v sedanjih razmerah nevarnost poslovnih izgub zaradi garantiranja cen še sorazmerno večja, vsaj pri nekaterih proizvodih, čeprav se tudi v tem pogledu rado pretirava, si je treba biti v svesti, da se prav s takim načinom reguliranja proizvodnje in potrošnje preko povečanja proizvodnje in potrošnje ustvarjajo potrebni pogoji za tako stanje na trgu, ko bo urejenost razmer izključevala vse ekonomske neoparavilne vloge skoke in in bo s tem tudi nevarnost izgub zaradi garantiranja cen minimalna. Ze v sedanjih pogojih pa je stvar v veliki meri odvisna od pravilne gospodarske cene. In te cene mora znati ocenjevati bodoča gospodarska gibanja. Saj to je ena od pomembnih funkcij trgovine, ki jo je v preteklem razdobju administrativnega razdeljevanja v veliki meri izgubila. Sh

boljšati materialno podlago ljudem, ki od tega, kar pridelajo na svojih skopih njivkah, ne morejo bolje živeti, kot živijo. Ljudje, zlasti starejši, so vezani na zemljo, čeprav so mnogi neproduktivni. Omogočiti bi jim bilo treba kakšno zaposlitev v gospodarski dejavnosti, ki bi bila možna na tem območju. Slabe komunikacijske zveze so v marsičem vzrok za veliko neprosvetljenosti. Sprejem in navezanost ljudi na medicinske sestre, ki so živele med njimi samo štirinajst dni, dokazujeta, da ljudje občutljivo odrezanost od ostalega sveta, da si želijo nekoga, ki bi jim pomagal. Zato bi bilo nujno, da bi v Ambrusu čimprej nastavili polivalentno patronažno sestro, ki bi vodila zlasti posvetovalnico za matere in otroke. Ko jih bo enkrat tedensko obiskal tudi zdravnik - zdi se, da do tega ni več daleč - se bo stanje v marsičem občutno izboljšalo. To so najnujnejše potrebe.

AKCIJA JE USPELA

Štirinajstidnevna zdravstveno-prosvetna akcija je bila prvi korak v tej smeri in lahko z gotovostjo rečemo, da je lepo uspela. Njen uspeh pa bo resničen in trajen samo, če bo prvemu koraku sledil drugi in temu tretji. Ko je ekipa odhajala iz Ambrusa, je bilo slovo deklet od ljudi skorajd ganljivo. V tako kratkem času se je spletla med njimi vez resnične zaupljivosti in prijateljstva. Dekleta so odhajala s spoznanjem, da so uspela, ker so jih ljudje pravilno razumeli; uspela so zato, ker se ljudem lahko nekaj dala, ljudje pa so spoznali v njih resnične prijatelje, ki jim želijo čim uspešnejši zdravstveni napredek

Veliki dogodek v SUHIH KRAJINI

Z zdravstveno-prosvetnimi delavci v Ambrusu

navljali, so bili podlaga toplemu in iskrenemu zaupanju, ki so ga ljudje že v prvih dneh izkazovali dekletom. Marsikatera mati se bo še dolgo spominjala sestre, ki je razumela vse njene težave in najbolj skrite skrbi ter ji svetovala. Katera druga spet se bo spominjala praktičnih gospodinskih in kuharskih nasvetov, navodil o negi dojenčka in otroka. Dekleta so predvsem pomagala, pomagala tudi takrat, ko so poslušala in tako zbirala podatke o zdravstvenem in socialnem stanju, kajti tudi to je bil del njihove naloge.

Prijaznih deklet ne bodo v Ambrusu in okolici zlepa pozabili

ZVEČER IN V NEDELJO PA PREDAVANJA

Ob večerih so dekleta spet odhajala med svoje varovance. Zbirala so jih okrog sebe v eni hiši in jim v sproščnem razgovoru predavala o najrazličnejših problemih zdravstvene vzgoje. Predavanja, ki so bila vedno polnoštevilno obiskana, so bila prilagojena potrebam in razmeram, in sicer ločena za žene, za dekleta, včasih pa za vse prebivalce vasi skupaj. Vseh predavanj je bilo 24 in velika udeležba pri predavanjih je dokaz, da so bila potrebna in uspešna, da ljudje čutijo potrebo po zdravstvenih vzgoji in prosvetljenosti. Najbolj zanimivo pa je bilo predavanje docenta dr. Bonača o zdravem življenju v družini. Docent dr. Bonač, ki je bil vodja akcije, je po vaseh zbiral podatke in jih dokumentiral s fotografiranjem. Predavanje je sestavil iz zbranega gradiva. Na slikah, ki jih je na zaključnem predavanju projekiral z diapozitivi, so ljudje videli sebe in svoje otroke. Ob teh slikah jim je predavatelj pripovedoval, kakšno bi moralo oziroma kakšno bi ne smelo biti življenje v njihovih družinah, da bi bilo zdravo in uspešno.

SOLSKI RAZREDI - AMBULANTE

Zadnje nedeljo pa je akcija dosegla vrhunec. Glavni ekipi, ki je bila ves čas na terenu, so se tega dne pridružile še nekaterne specialne ekipe. Ze zjutraj je bilo v Ambrusu vse živo in od vseh strani so prihajali ljudje: možje, ženske, otroci in matere z dojenčki. Pred osnovno šolo so se zbirali otroci-solarji in se nekako »plaho

Malčka je bilo treba dolgo prepričevati, da se je vrnil k zdravniku v sobo, odkoder je pobegnil

Še 12 milijonov steklenic

Po rekonstrukciji obrata Boračevo bodo dajali na trg dvakrat toliko mineralne vode kot sedaj

V vročih dneh se bo povečalo povpraševanje po mineralni vodi. Čeprav imamo pri nas več podjetij za pridobivanje mineralne vode, je v najbolj vročih dneh zmanjka v trgovinah in gostilnah. Pomanjkanje bi bilo upravičeno, če bi imeli premalo »surovin«. Pridobivanje je namreč zelo preprosto — samo polnjenje steklenic z naravno vodo, kakršna pride iz zemlje, in zamašenje — in tudi ni predrago.

Mineralne vode imamo v zemlji dovolj. V Radencih je imajo celo toliko, da jo pustijo prosto iztekati. Okoliški prebivalci, ki pridejo tudi 20 km daleč, polnijo z njo steklenice in sodčke, da jo imajo doma zmerom na zalogi. Po mineralno vodo prihajajo celo k izviru slatinskega podjetja, kjer

je dobijo v hladnejših letnih časih zastoj, v glavni sezoni pa plačajo za vsak liter po nekaj dinarjev. Ali ne bi mogli dati tudi takim potrošnikom, ki ne morejo sami k izviru, več vode?

Na upravi podjetja Slatina Radenci pravijo, da v sedanjih pogojih ne. Povpraševanje po mineralni vodi je mnogo večje kot zmogljivost njihovih polnilnih naprav in skladišč. Zaradi tega oddaljeni kraji v naši državi — vsa jugovzhodna polovica — sploh ne dobijo njihove mineralne vode, čeprav povprašujejo po njej. Naročila bližnjih podjetij raje izpolnjujejo zaradi tega, ker jim letno hitreje vračajo prazne steklenice, ki jih potrebujejo za ponovno polnjenje, in stalo embalažo. Letno izvažajo samo en milijon steklenic, kar je le 8 % vse proizvodnje. Tudi z omejitvijo izvoza ne bi mogli zadovoljiti vsega povpraševanja naših potrošnikov.

Delovni kolektiv podjetja Slatina Radenci obljublja, da bo v prihodnjih letih dal našim gostilnam in trgovinam mnogo več mineralne vode. Načrt za večjo rekonstrukcijo bo kmalu pripravljen. Namesto stare, razpadajoče stavbe pri močnem izviru Boračevo bodo postavili novo s sodobno opremo. S sedanjimi napravami in stroji namreč ni mogoče več stopnjevati proizvodnje, ker so jo v primerjavi s predvojnjo že povečali za sto odstotkov. Rekonstrukcija obrata Boračevo bo stala okrog 200 milijonov dinarjev, a bo povečana proizvodnja za 12 milijonov steklenic letno dosegala to vrednost v enem letu. Če bo zmogljivost presešla domače potrebe, bodo lahko več izvažali.

Hkrati s povečano proizvodnjo bo treba preskrbeti tudi embalažo, predvsem steklenice. V poletnem času je število potrebnih steklenic odvisno od hitrosti obratovanja, saj jim jih potrošniki vračajo. Če bodo imeli dovolj steklenic, pa bodo lahko bolje izkoristili zimski čas in pripravili zalogo v skladišču. V poletju delajo tudi poizkuse, kako bi sedanje zamaške zamenjali z ustreznimi kapicami. V ceni mineralne vode imajo zamaški namreč glavno postavko razen delovne sile. Dosedanji poizkusi jih niso zadovoljili, upajo pa, da bodo do končane rekonstrukcije tudi s kapicami uspešni.

Pohod ob žici okupirane Ljubljane

Okrajni odbor Zveze borcev Ljubljane je sklenil na pobudo svojih članov organizirati pohod ob žici okupirane Ljubljane.

Žica, ki je s njo okupator opasal Ljubljano, ni mogla zadrti narodno-osvobodilnega gibanja. Pogumni boreci za svobodo so našli nešteto možnosti, da so kljub žici odhajali iz Ljubljane k partizanom. Osvobodilna fronta je nehalno pošiljala iz Ljubljane sanitetni material, orožje, obleke in drugo s kamioni, po železnici, z vozovi itd., v mesto pa so prihajali voditelji narodno-osvobodilnega gibanja, da bi opravili važne politične naloge.

Pohod ob žici okupirane Ljubljane bo 23. junija. Kot uvodna prireditelja festivala telesne kulture naj bi postal tradicionalna prireditev vse barbarske Ljubljane. Pot partizanskega pohoda bo dolga 35 km.

Včeraj je bila o pripravah za pohod ob žici okupirane Ljubljane tiskovna konferenca pri Okrajnem odboru Zveze borcev, ki bo ob Dnevu mladosti objavila uradni raspis pohoda, za katerega so že sedaj objavljeni lepe nagrade. Kot smo izvedeli, nameravajo na pohod povabiti tudi druge republike.

Prizor iz Goldonijeve komedije »Sior Todero brontolons, ki je z njo gostovalo beneško gledališče »Cesco Baseggio« v Kopru

GOSTOVANJE znanega beneškega gledališča v Kopru

Medtem ko je Gledališče Slov. Primorja v Kopru že v lanskem sezoni z uprizoritvijo komedije »La zianca« proslavilo 25-letnico rojstva znamenitega beneškega komediografa Carla Goldonija, je zdaj v proslavo te obletnice posebej dodal svoj delež tudi italijanski kulturni krožek »Antonio Gramsci« v Kopru. V Koper je namreč povabil na gostovanje znano beneško gledališče »Cesco Baseggio«, ki v Benetkah v glavnem uprizarja Goldonijeve

dela in je prav po tej svoji umetniški dejavnosti znano po vsej Italiji in tudi v tujini. Gledališka skupina, ki jo vodi igralec in režiser Cesco Baseggio, je sinovi v koprskem gledališču uprizorila Goldonijevo komedijo »Sior Todero brontolons« (Gospod Todero umazanec). Gostje so komedijo izvajali v originalni sceni in v beneškem narčju, kakršnega je dramatik Goldoni kaj pogosto uporabljal v svojih komedijah. Pred uprizoritvijo komedije je ob 17. v mali dvorani gledališča predaval o življenju in delu Carla Goldonija literarni kritik prof. Aurelio Ciacchi iz Trsta.

Med nadaljnji predstavitvi v počastitev Goldonijeve rojstne obletnice bo 3. junija gostovalo v Kopru tudi italijansko gledališče z Reke, ki bo v GSP uprizorilo Goldonijevo komedijo »Il Ventaglio« (Pahljača).

Ob gostovanju, posebno še gostovanje beneškega gledališča, ne bosta italijanski narodni manjšini in vsem ljubiteljem gledališke umetnosti prinesli samo lepo umetniško doživetje, ampak še bolj poglobili kulturno sodelovanje z obakraj meje. (2)

Pismo iz Miljskih hribov

Miljski hribi ležijo na skrajnem delu naše slovenske domovine. V strnjeni verigi so nekaj naravnih zid med Koperom in Trstom. Njihovo južno pobočje je precej strme in je porasčeno s hrastovim grmljem in brijuni. Le ob cesti proti Hrastovcu, so na terasati način urejeni majhni vrtovi in njive, ki so od vseh strani obdane s kamenitimi zidovi, da naliv in burje ne odnesejo zemlje. Zemeljska plava je precej tanka in tu in tam moli iz trave skala, ki prica, da je za vsak urejen vrtec potrebno obilo truda. Gozdov na Miljskih hribovih ni, le bolnišnica Ankarani in Valdira, ki ležita ob obali nasproti Kopra, sta obdani z gostimi smrkami.

Miljski hribi so bili priključeni k Jugoslaviji šele pred slabimi tremi leti. Nova državna meja poteka po severnem pobočju, ki se zlagoma spušta proti Miljam in Tršaškemu zalivu. Prebivalci so tod večina delavci, ki so bili prej zaposleni v Miljah in v Trstu. Ker v koprskem okraju takrat še ni bilo večjih industrijskih podjetij in je italijanska propaganda ljudem grozila, da bodo pod jugoslovijco ostali brez dela, je večina odšla čez mejo.

Morda bi hiše na Miljskih hribovih še na

Premalo članov

Na prvi seji novoizvoljenega občinskega odbora RK v Kopru so razpravljali o najvažnejših tekočih nalogah. Ugotovili so, da je število članov RK v primerjavi s številom prebivalstva odlično, preostalo in da mora biti še izboljšano. Za prihodnje leto je treba štiviti najmanj podvojiti. Za prihodnji odbor si je veliko prizadeval za razširitev članstva, pa je ponekod našel na nezadovoljstvo.

V razpravi o razdeljevanju pomoči potrebnim družinam so ugotovili, da so lani dobili pomoč tudi nekateri, ki niso pomoči potrebni. V prihodnje bodo o razdeljevanju pomoči vodili točnejši pregled, da bodo pomoči dodeljeni res samo socialno ogroženi člani. Pri tem jim bodo pomagali tudi člani odborov mestnih četrti SZDL.

Ob koncu seje so sestavili naslednje komisije: za male asanacije, za borbo proti TBC, za Podmladek RK, za zdravstveno prosvetljanje, za gospodarstvo, krovodajalstvo in za borbo proti alkoholizmu. (1)

Zadrega zaradi vode

Na glavnem vodu koprakega vodovoda v zadnjem obdobju ni bilo večjih okvar in zadrege zaradi pitne vode. Zato so bili v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu v petek proti večeru prebivalci tem bolj neprijetno prizadeti, ko iz pip ni bilo niti kapica vode. Na glavnem vodu je namreč nepričakovano počila cev v dolžini pol metra. Spričo te okvare je hipoma usahnul vsak dotok vode od Kopra do Bortoroža. Posebna skupina monterjev in delavcev koprakega vodovoda je, brž ko so našli mesto okvare, začela popravljati. Neutrudno so popravljali vso noč in še v soboto dopoldne. Prvi podnove je spet prišla voda in prebivalci so si srečni oddahnil. (2)

Z reorganizacijo osnovnošolskega pouka do boljših učnih uspehov

Na Pivki je bilo pred nekaj dnevi širše posvetovanje vseh prosvetnih delavcev, sekretarjev osnovnih organizacij ZKS in predsednikov šolskih odborov. V glav-

nem so razpravljali o šolski reformi osnovnega šolstva in pivški občini. Razen tega pa tudi o združitvi nekaterih osnovnih šol, kajti v pivški občini je osnovno šolstvo tako razdrobljeno, da tod učitelji le z največjo težavo opravljajo svoje odgovorno delo in da kljub največjemu prizadevanju v nekaterih manjših šolah ni pričakovanih uspehov. Po presoji vseh okolnosti kaže ukiniti osnovne šole v Slavini, na Kalu, v Jurščah ali v Palčju, Salarju. Iz knjižnih šol bodo v tem primeru lahko obiskovali osnovne šole na Pivki ali v Prestranku. Na Pivki, kjer bo osemletka, bodo skoraj začeli graditi novo šolsko poslopje, v katerem bo predvidoma do 20 lepo urejenih razredov. Osnovne šole, ki naj bi po tej reorganizaciji še ostale v Dolanah, Dolnji Košani, Trnjah in Zagorju, bodo imele le po nekaj razredov. Za šole na Suhorju in Ostrožnem brdu pa za zdaj še ni končnega sklepa. S predvideno reorganizacijo šolstva, ki bo šele ustvarila pogoje za intenzivnejšo osnovnošolski pouk, bodo zagotovo močno porasli učni uspehi, ne da bi bilo treba za to znatneje okrepiti sedanji prosvetni kader. (2)

Brezvestna mati

Nedavno tega sta se pri revni hribovski posestnici Zunkotovi pri Zavarčevem vrhu na Slemenju oglašila zakonca Robičeva, doma nekje iz Selnice. S seboj sta imela šest mesecev starega dojenčka. Prosil sta kmetico, da bi pazila na otroka, dokler se ne vrmeta, ker gresta kupovat posestvo. Kmetici je mati izročila tudi otrokov krstni list.

Slatina tega sta odšla, toda nista se več vrnila. Kmetica ju je dan za dnem iskala, toda zaman. Po desetih dneh je zvedela, da sta brezvestna mati in oče pobegnila čez mejo. Nad nečloveškim dejanjem matere, ki je razen otroka izdala tudi svoje domovino, se zgražajo vse obmejno prebivalstvo.

Kaj poldnevno ne bo storila niti najbolj krovoločna žival. Ali Robičeva nima vesti in je brez srca? Navadno emigrantom v tujini ni namenjena sreča in bržkone tudi Robičeva ne bo. In slej ko prej bosta spoznala, da sta krenila na pot izdajalcev in kriminalcev. —jak

Mariborska

MALA KRONIKA

Mešani pevski zbor taborske »Svobode« je te dni odpotoval na svojo drugo turnejo po Slovenskem Primorju. Tu bo v številnih krajih nastopil s skrbno pripravljenim sporedom narodnih, partizanskih in umetnih pesmi pod vodstvom svojega predskusnega pevovodje Albina Horvata. Prebivalci mnogih primorskih mest, trgov in vasi se bržčas še kaj živo spominjajo zelo uspešnih koncertov tega pevskega ansambla med njegovim prvo turnejo. Navdušeni ljubitelji lepe pesni ga bodo nedvomno znova lepo sprejeli.

Potovalni urad mariborskega podjetja »AvtoBUSni promet« namerava v bližnji prihodnosti izvesti v mestu Mariboru anketo. Le-ta naj pomaga odgovoriti na vprašanja, kakšnih izletov si pravzaprav žele Mariborčani. Pobuda je vsekakor koristna. Tako

Spet ogenj nad Mirno pečjo

Dne 18. maja ponoči je zagorelo šospodarsko poslopje Alojza Hrstarja v Malinski vasi pri Mirni pečji. Zgorelo je do tal, prav tako tudi mlina, lopa in nekaj prituklin. Hrstar je bil zavarovan za četrta milijona, škoda pa ima nad 700 tisočakov. — Do požara je prišlo zaradi nepravilnih varovalk; stik je nastal v železni cevi na slamnati strehi, ker je lastnik namesto predpisanih varovalk postavil v napeljavno kos močne žice. Ker ta ni mogla prenesti, je pregorela in povzročila škodo.

USPEHISOŽETU

V opekarni Loče so že začeli delati nov stroj za izdelovanje opeke, mešalec in druge moderne naprave

Kolektiv Opekarne Loče pri Slovenskih Konjicah se je že pred leti zavzel, da bo razširil in mehaniziral svoj obrat, saj je v njegovi bližini dovolj glin.

Začetek je bil težaven. Potrebni so bili načrti, komisije in seveda finančna sredstva. Lani je seni so sklenili pogodbe za dobavo prvih strojev in naprav, ki so jih pred kratkim že monti-

rali. Glavni stroj za izdelovanje opeke je izdelala tovarna v Daruvaru in je njegova zmogljivost 28.000 kosov zidne opeke v osmih urah, medtem ko je je stari stroj v istem času izdelal le 16.000 kosov. Nov mešalec je izdelala Ljudska tehnika iz Zreče in to za okoli pol milijona dinarjev ceneje, kot tovarna. Prav tako so člani Ljudske tehnike opravili vse električne inštalacije.

Pri montaži strojev in drugih naprav pa so prostovoljno zelo veliko pomagali člani kolektiva opekarne, kakor tudi direktor in obratovodja. Poizkusno obratovanje pred dnevi je pokazalo, da njihov trud ni bil zaman.

To je le prvi del obnove podjetja. V načrtu imajo še tople sušilnice za surovo opeko, pozneje pa še krožno peč. Prve težave so premagali, kar je dalo kolektivu dobre izkušnje, ki jih bodo lahko s pridom uporabili pri nadaljnjem delu. (1)

Glavni trg v Konjicah

IZ KONJIC

Delavski svet usnjarskega kombinata »Konus« v Slov. Konjicah je imenoval tudi več komisij, v katerih so obvezno tudi vsaj po en član delavskega sveta. Tako bodo člani DS seznanjeni z različnimi vprašanji v podjetju in seje delavskih svetov zaradi nastajajočih v podjetju dobrih problemov ne bodo več tako razvlečene. Na zadnji seji je DS razpravil še o izobraževanju članov, ki sodelujejo v samoupravnih organih, in člani so menili, da bi bili za to najprimernejši diskusijski večeri. Le-tu bi se navzroč lahko seznanili z različnimi problemi, ki nastajajo v podjetju, bodisi v proizvodnji, finančni ali komercialni službi in podobnem. (1)

Društvo za napredek gospodinjstva v Slovenskih Konjicah je imelo občni zbor. L-tam so ugotovili, da je bilo enoletno delo društva uspešno in da so ob pomoči podjetja in ustanov delno opremili gospodinjstveni center. V njem je bil marca prvi kuharski tečaj, zdaj nameravajo organizirati šiviljski tečaj, na jesen pa tečaje za vku-

havanje sadja in zelenjave. Društvo je nabavilo sesalec za prah z ločilcem, Ekonom lonec; oba si lahko ženske za majhno odškodnino izposojajo. Društvo namerava nabaviti tudi pralni stroj. Ženske so na občnem zboru predlagale, da bi organizirali restavracijo, ki bi izdajala kosilo družinam doma, začela naj bi obratovati tudi kopalnica, in počasi bo treba misliti tudi na mlečno restavracijo. (1)

Kmetijsko gospodarstvo v Slovenskih Konjicah so si ta teden ogledali študentje agronomske fakultete iz Ljubljane in srednje kmetijske šole iz Maribora. Oboji so se zanimali za probleme v kmetijstvu in gospodarstvu, kar jim bo lahko mnogo koristilo pri njihovem praktičnem delu po končanem študiju.

Komisija za potrjevanje tarifnih pravilnikov pri konjskem sindikatu nem svetu bo te dni potrdila zadnje tarifne pravilnike. Teh je okoli 20, med katerimi je nekaj večjih, kot na primer TKO Zreče, KONUS itd. (1)

MFD LJUDMI

Od železne ceste do Sotle

Drago Vresnik:

Dve panogi sta odločilni za gospodarstvo šmarske občine in Obsoletja: sadjarstvo, vinogradništvo in živinoreja. Vseh dvanajst zadrug šmarske občine je usmerjenih v obnovo vinogradov in sadovnjakov, v vzgojo simendolske pasme goveda.

17,5 hl. Po načrtu nameravajo ohraniti in obnoviti okrog 800 hektarov vinogradov. Začeli so že z uvajanjem nove sorte, virštanskega »tokajca«, ki je pokazal visoko vrednost in donos.

Kakšno je delo zadrug? Kako je z gospodarsko izobrazbo kmetov? Kako napredujejo?

Aleksander Videčnik s Poslovne zveze nam kot skrben in priljubljen gospodar velikega posestva razgrne svoje zapiske in knjige. Mnogo tega mu ni treba brati, prešlo mu je v kri. Vsaka spregovorjena številka ima stvarno osnovo, je vsklajena s spominom in podoba kmetij, vinogradov, sadovnjakov, njiv in poslopij.

Poljedelske površine bodo v glavnem služile pridobivanju krme za živino. V živinoreji so znatno napredovali, vsa živina je pregledana in zdrava. Povprečna možnost je izredno ugodna, saj znaša 2600 litrov mleka na glavo.

Na vseh koncih in krajih problemi, številke, analize, načrti. A najvažnejše je to, da kmetje z velikim zanimanjem sodelujejo, da se v tem boju proti zaostlosti združujejo, da bi jo čimprej prebrodili. Pred leti, ko neurejene gospodarske razmere niso bile naklonjene združništvu, ko teoretične napovedi o preobrazbi kme-

tijstva niso imele gmotne podlage, niso hoteli veliko vedeti o skupnih obdelovalnih površinah in socialističnih odnosih. Zdaj je drugače. Gospodarska računica je spregovorila, deluje zakon vrednosti. Zdaj že doumevajo, da so donosnejše in koristnejše večje površine. Brez pritiska, aktivističnega prepričevanja in teoretičnih govorov so se začeli združevati. Ustanavljajo svoje skupnosti, da bi ceneje in lažje gospodarili. Doselej se je uveljavilo 5 vinogradniških in 8 sadjarskih skupnosti. Lep obet za prihodnost!

»Zadružna vodstva so se usposobila in postala zrelejša pri delu in odločanju,« pripoveduje Videčnik. »Stranska dejavnost in dobički trgovine so odstopili svoje mesto resnemu prizadevanju za pospeševanje in napredek kmetijstva. Na splošno je gospodarska izobrazba zadružnih vodstev zelo napredovala.«

Povsod lahko najdemo potrdilo za takšno oceno. Zlasti lepo je videti delo mladih zadružnikov, s kolikšnim veseljem in zanimanjem sprejemajo predavatelje in kmetijske strokovnjake. Tolikšen je njihov polet, da marsikje že prestopajo odrejene meje. Na primer v Podčetrku ob Sotli, kjer so ustanovili lastno gledališko družino in se minulo nedeljo predstavili na odru. Človeku se zdi, da bi morali dobiti aktivni mladih zadružnikov bolj odrejeno mesto v mladinski organizaciji. Splošna oblika mladinske organizacije na vasi je marsikje prav zaradi svoje prevlekle splošnosti odvedala. Aktivni mladih zadružnikov so najboljše znamenje, kod bi bilo treba zastaviti delo za gospodarsko in politično vzgojo mladih kmetičkih ljudi.

Področje Poslovne zveze, ki ima svoj sedež v Smarjah, obsega tri občine: Kozje, Rogaška Slatina, Smarje. Zlasti slednji dve občini imata toliko skupnih problemov, tako enake pogoje in naloge, da bi bilo koristno slediti pobudam celjskega okraja o združitvi. Skoraj povsem jasno je, da ostane Rogaška Slatina turistični biser pokrajine, da bi jo morali v tem smislu še bolj urejati. A jasno je tudi, da Smarčani in ljudje od Sotle ne morejo iskati tod svojega občinskega središča. Povezovati se je treba v smeri večjih mestnih središč, konkretno: v smeri Celja. Sicer je odločitev prepuščena njim, a važno je vedeti, da so pomembnejše skupne koristi, skupno sodelovanje, kot vprašanje, kje naj bi stala občinska hiša. Stoji naj tam, kamor jo določajo zemljepisni, gospodarski in drugi pogoji. In če iskreno pogledamo dejstvo v oči — je ta kraj že določen. To je Smarje. (Nadaljevanje)

Naloge pa so velike. Statistika proizvajalnih kmetijskih površin daje takole sliko:

njivske površine 17 % — sadovnjakov 1,8 % — vinogradov 3,2 % — travnikov 20,3 %

Podatki se nanašajo na šmarsko občino. Iz njih zlahka razvidimo, da struktura zemljišča ne ustreza usmeritvi kmetijske proizvodnje po posameznih panogah. Odstotek sadjarskih in vinogradniških površin je razmeroma majhen. Povečati bo treba zlasti sadovnjake, kar poslednji čas že delajo. Posebno zahtevne so naloge v vinogradništvu. Skupna površina vinogradov zajema 1287 hektarov. Od tega pa je skoraj 80 odstotkov izrojenih nasadov, in mnogo površin, zasajenih s samorodnicami. Povprečni hektarski donos doseže le

V Smarjah je ob prireditvah vedno dovolj ljudi. Pri nas ni težav z obiskom, zatrjujejo prosvetarji.

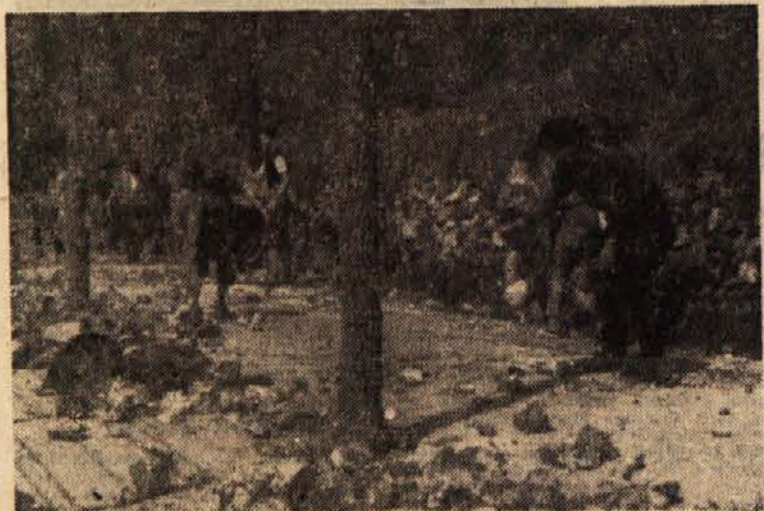
Na Bledu je potrebna nova šola

Občinski ljudski odbor na Bledu je končno odobril 4.000.000 dinarjev za preureditev blejskega župnišča v učilnice. S tem bo blejska šola dobila tri nove učilnice. Obnavljanje bodo začeli takoj, tako da bodo novi prostori čimprej uporabljeni.

Pomanjkanje šolskih prostorov je na Bledu že stara stvar. Stanje se je izboljšalo šele leta 1937, ko so sedanje šolske poslopje dvignili za eno nadstropje. Po vojni pa se je število šolobveznih otrok povečalo in so prostori spet postali pretesni. O gradnji šole se na Bledu že dolgo pogovarjajo. Vendar je le leta 1953. kazalo, da bodo dobili novo šolo. Izdano je bilo namreč že gradbeno dovoljenje, OLO Radovljica je že odobrilo kredit, vendar so načrti padli v vodo, ker projektni zavod ni pravočasno izdelal gradbenih načrtov.

Potreba po učilnicah je iz leta v leto večja. Število otrok raste in s tem tudi število oddelkov. V šolskem letu 1954/55 je bilo v javensko šolo 22 oddelkov, prihodnje šolsko leto pa jih bo bržkone že 25. Razen tega nameravajo ustanoviti še poseben oddelke za težko vzgojlive otroke. Šolski odbor se zdajja leta resno ukvarja s tem, da bi izboljšal položaj. Na njegovo pobudo so pred dvema letoma izdelali načrte za adaptacijo prostorov v župnišču. Izdano je bilo tudi gradbeno dovoljenje, OLO Radovljica je jamčil za najetje kredita pri Mestni hranilnici v Ljubljani.

Pionirji očistili pobočje Blejskega gradu

Pionirji pri delu

Pionirji blejskih šol so s prostovoljnimi delom pomagali čistiti in urejati Bled. 200 pionirjev nižje gimnazije je skupaj s profesorji in nekaterimi člani SZDL nedavno očistilo pobočje blejskega gradu. Delali so prostovoljno 800 ur, in je njihovo delo vredno več kot 80.000 din. Kamenje, ki so ga nabrali pri tej akciji, je komunalno podjetje prodalo gradbenemu podjetju, ki ga bo uporabil za gradnje. Zdej je za določeno delo pobočja odstranjena nevarnost, saj se je kamenje zmeraj razpadlo po pobočju. Pobočje pod skalo je namreč precej strmo in je gibanje po njem težavno, zato je to delo najraje opravila mladina.

Do uresničitve te zamisli pa še do zdaj ni prišlo.

Se nedavno je imela šola svoje prostore na štirih krajih in to v treh tujih zgradbah. V šolski zgradbi ima lahko šole le osem oddelkov naenkrat ali 16 v dveh izmenah. V času, ko ni sezona, uporabljajo tudi hotelske prostore. Tudi telovadnico odstopi šoli TVD Partizan Bled. Vsa ta gostovanja so zelo nestalna in zvezana s številnimi nevesočnostmi. Letos so na primer morali prostore v Park hotelu izprazniti še pred koncem maja, ker jih je leta potreboval sam. Javenska šola je morala zaradi tega predčasno zaključiti pouk, in sicer že 15. aprila namesto 20. junija. Na osnovni šoli pa so morali nvesti pouk v treh izmenah.

Za prihodnje šolsko leto predvidevajo 25 oddelkov skupno z javensko šolo. S tem bo 22 oddelkov preskrbljeno s prostorom, medtem ko bodo morali za tri oddelke še zmerom iskati učilnice drugod. Šolski odbor in ravnateljstvo šole menita, da pomeni pridobitev treh novih učilnic le začasno rešitev, medtem ko ostane vprašanje gradnje nove šole na Bledu še vnaprej zelo pereče.

V Tednu snage sp Bled lepo uredili

Pri prostovoljnih delih v Tednu snage sta se na Bledu izkazala odbora SZDL Bled-Grad in Mlino. Nedavno je 32 članov z Gradu očistilo tri stee na blejski grad in pot od Doma književnikov na Malo in Veliko Osojnice ter na Ojstrico. Vsak član je delal prostovoljno pet do šest ur. Ni manj pa ni bilo uspešno delo prebivalcev z Mlincev.

Po ugotovitvah posebne komisije, ki je pregledala delo vseh skupin, je bila akcija zelo uspešna. Vendar pa naj ne bi prebivalci čakali samo na take akcije, ampak bi morali zmerom skrbeti za zunanje lice Bleda.

Letos precej več proizvajalcev v delavskem svetu

Pred dnevi je bila prva seja novoizvoljenega centralnega delavskega sveta Zvezarne Jesenice. Le-ta ima 67 članov, od katerih je 74,6% članov ŽK, 4 mladinci in ena ženska, za predsednika pa je bil izvoljen Peter Zbontar, asistent valjarn. Na seji se je konstituiral enajstčlanski upravni odbor, katerega predsednik je asistent Joža Učar. Sestavi novotvoljenih organov samoupravljanja je mnogo boljše od prejšnjih in je v njem precej več proizvajalcev delavcev, in to na račun inženirjev, tehnikov in uslužbencev. Se zmerom pa je v njih premalo mladih ljudi in žensk.

Mimo drugega so na omenjeni seji izvolili tudi posebne komisije za ekonomsko finančno vprašanja, komisijo za proizvodnost dela, za proizvodni plan, komisijo za vzdrževanje, za tehnična vprašanja, za kadrovska vprašanja in začasno komisijo, ki bi pripravila vse potrebno gradivo za zasedenje delavskih svetov v Beogradu. Razen tega so izvolili tudi štiri delegate za kongres DS v Beogradu.

Najvažnejša panoga je industrija

Odborniki Občinskega LO Jesenice so na zadnji seji živahno razpravljali o družbenem planu in proračunu za leto 1957. V občini je najvažnejša panoga industrija, ki zajema 98 odstotkov celotnega dohodka in ustvari 99,9 odstotka vsega dohodka v občini. Razen železarne poslujeta v občini še dva elektro-gospodarska obrata. Tuč trgovina se naglo razvija in dosegla posebno lepe uspehe zunanjetrgovinsko podjetje Ribnik. Na Jesenicah nujno potrebujejo sodobno tržnico in primerna skladišča za trgovino. Poskrbeti bodo morali tudi za izboljšanje gostinstva, predvsem je treba sodobnejših prostorov in za gostinstvo sposobnih ljudi.

Na Jesenicah imajo vse premo obrtnih delavnic in bodo morali misliti tudi na vajeniški kader. Kmetijstvu in živinoreji bodo morali nuditi boljše pogoje kot doslej, saj bi s tem lahko precej dvignili narodni dohodek.

Odborniki so razpravljali še o mnogih drugih predlogih in vprašanjih, predlog družbenega plana in proračuna pa bodo dali v razpravo tudi volivcem na bližnjih zborih volivcev.

BRALCINAM PIŠEJO

Ali niso jagode le nekoliko predrage?

Dober teden bo že, kar se na koprskem trgu pojavljajo vrtn jagode. Ni jim ni reči: lepe, dozorele in debele. Toda s ceno le nekoliko slane. In spet se ponavlja tisto neprestano vprašanje: zakaj je pot od pridelovalca do potrošnika tako draga? Medtem ko so kmetijske zadruge v okolici Kopra odkupovale jagode na priliko v cetrtek po 130 din, so bile na koprskem trgu in v šiviljskih prodajalnicah po 270 din. Torej kar za 140 din nad odkupno ceno. Sicer drži, da na takšno ceno precej vpliva tista drobna zasebna ponudba. Toda kje je v takšnih primerih zadržna intervencija, od katere si potrošnik obeta toliko dobrega?

Lekarno je potrebno spet odpreti

Na Mostu na Soči je lekarna že nekaj časa zaprta in se prebivalci precej obsežnega področja, to je vseh okoliških vasi, vse Baške grape do Podbrda in del Idrijske doline do Trebuše, za nabavo zdravil lahko poslužujejo samo še bolj oddaljene lekarne v Tolminu. Zdravnik ordinira na Mostu na Soči vsak dan in izda dnevno precejšnje število receptov, bodisi socialno zavarovanim osebam ali samoplačnikom. Vsi ti so si dan sedaj in lahko takoj nabavili tudi potrebna zdravila, sedaj — zlasti če so pregledani že popoldne — pa morajo izgubiti še naslednji dan, da dvignjejo zdravila v Tolminu. Lekarna je bila baje zaprta, ker je prejšnji magister odšel drugam, drugega pa še ni bilo moč namestiti, oziroma to de-

lovno mesto še ni bilo raspisano. Med ljudmi pa se tudi šušlja, da je bila lekarna pasivna in da je nastal primanjkljaj, zato bi bilo umestno, če bi pristojni činitelji zadevo pojasnili in razčistili, da bi se ne širilo o tem razno govorice.

Pred vojno je bil lastnik lekarne privatnik, iz česar bi se dalo sklepati, da je bila rentabilna, ker bi je sicer ne obdržal vseskozi do osvoboditve, zato sodimo, da tudi sedaj ne bi mogel biti vzrok za morebitni primanjkljaj premajhen promet. Predvideno je, da bo na Mostu na Soči nameščen še en zdravnik, in to je dovolj jasen dokaz, da kjer imata dva zdravnika dovolj dela, je tudi lekarna potrebna. Upamo, da bodo pristojni ljudje to upoštevali in poskrbeli za čimprejšnjo ponovno odprtitev lekarne.

Za drug most bo treba poskrbeti

Nedavno sem potoval v svoj rojstni kraj Podmelec. Iz železnice postaje Podmelec sem se napotil na bližnji most za pešce, ki vodi čez potok Bača na cesti proti Kneži. Ko sem stopil na to mostičico, ki se sestoji iz dveh žic, na kateri so položene tanke deščice, se mi je pod nogami vse zamajalo. Most se tako ziblje, da sem sredi mostu dobil omotico. Moral sem obstati, ker bi sicer omahnil 8 m globoko, kjer med skalovjem teče potok Bača.

Nerazumljivo je, kako gledajo na mostičiča varnostni organi. Prehod preko tega provizoričnega mostu je za pešce smrtno nevarno, posebno za tiste, katerim razmere niso znane ali pa ponačijo, ko se ne vidi. Nujno bo, da bodo pristojni poskrbeli za boljše most.

Dve smrtni žrtvi strele v Beli krajini

Gradac, 21. maja. V nedeljo popoldne okoli 17 se je zbralo nad Belo krajino neurje, med urenjenjem je močno deževalo, večkrat pa je tudi udarila strela. Nekaj pogrebevo se je vračalo proti domu, med potjo pa so stopili pod kap v hiši Antona Pluta v Klostru št. 14. Ko je nenadoma udarila strela v električno vod približno 300 metrov od Plutove hiše, se je v vodu razdelila in šla unicevalno pot. V Plutovi hiši je na mestu ubila upokojenico Marijo Cerjanc in Lovrenca Štruklja iz Gradca, ožgala in ranila pa 36-letnega Franca Pluta iz Gradca in petletno hčerko lastnika hiše. Drugi odep strele je razsajal po hiši Albina Stupaniča v Klostru, kjer je strela uničila radijski aparat in vso električno napeljavno.

ŠAHOVSKI CONSKI TURNIR

Našim ne gre lahko

Dublin, 21. maja. — Preden so sinoči odigrali VIII. kolo, sta Aleksander in Dreier v nadaljevanju remizirala prekinjeno partijo, Giustolisi pa je premagal O'Sullivanova.

Rezultati VIII. kola: O'Sullivan-Walter 1:0. To je prva zmaga O'Sullivanova na turnirju. Benke-Giustolisi 1:0. Dreier-Flatter 0:1. Katosi-Alexander 0:1. Pachmann-Dunkelblum 1:0. Gligorič-Llado 1:0. Durao-Stenberg remi. Prekinili so Konradi-Schmidt in Fairhurst-Van Seltzinga.

Stanje po VIII. kolu: Pachman 8, Benke 7, Gligorič in Alexander 5,5, Schmidt 5 (1), Giustolisi 5 itd. Danes je bil prost dan. Jutri pa bodo igrali IX. kolo, v katerem se bo Gligorič kot črni srečal z Dunkelblumom.

Sofija, 21. maja. — V 11. kolu conskega turnirja v Sofiji je Matanović remiziral z Mittelom. Karakliji je bil prekinil z Nimeo. Ostali rezultati: Zita-Neukirch remi, Beni-Basiani 0:1. Barcza-Fuchs prek., Pfeifer-Silagyi 1:0. Silva-Ellip prek., Karakliji je prekinil z Nimeo v dobljenem položaju. Stanje po 1. kolu: Filip 7,5 (1), Pfeifer 7,5, Neukirch 7, Silva in Matanović po 6,5 (1), Mittelu 6, Silagyi 5,5 (25, Karakliji 4,5 (1), Barcza 4 (2) itd.

Benetke, 21. maja. — Na ženskem conskem turnirju v Benetkah je v 8. kolu Lazarevičeva izgubila z De Sillans, Nedeljko-vičeva pa je kot črna premagala Van der Wen v 47. poteki.

Stanje po 8. kolu: Nedeljko-vič 1,5 (-), Lazarevič 6, Prichard 6, De Sillans in Rinder 4,5 itd.

Brzobjavke

● SPLIT, 21. maja (Tanjug). — Nogometna zveza Jugoslavije je odobrila prvošnjo Nogometne federacije Sovjetske zveze, da bi naš znani nogometni sodnik Leo Lemešič vodil v SZ tri mednarodna nogometna srečanja sovjetskih nogometašev. Srečanja bodo od 1. do 13. junija. Lemešič bo odpotoval v Moskvo 27. maja.

● ATENE, 21. maja. — Na strelskem mitingu v Atenah je Jugoslovian Lukman osvojil prvo mesto v skoku s palico z rezultatom 4,20 m. Jocić je bil v metanju kroglice z rezultatom 14,78 m.

● FERRARA, 21. maja. — V tretji etapi kolosarske dirke Giro d'Italia je zmagal španski kolosar Gobet, ki je 192 kilometrov od Verone do Ferrare prevozil v času 3:42,27 s povprečno hitrostjo 45,5 km/h. V generalnem plasmanju še vedno vodi Francoeur Luislon Bobet.

POSVETOVANJE O TELESNI KULTURI

V »PARTIZANU« vedno manj članstva

Občinski odbor SZDL v Zagorju je nedavno pripravil posvetovanje s predstavniki podjetij in organizacij, na katerem so govorili o telesni kulturi. Posvetovanje je vodil predsednik Obč. odbora SZDL tov. Bogomil Gostisa, o problemih telesne kulture pa je govoril član upravnega odbora TVD »Partizane tov. France Klun.

Telesnovzgojna dejavnost v Zagorju v zadnjem času močno pada. Najti pravi vzrok temu ni lahko, pač pa vsi vedo, da ima TVD Partizan vsako leto manj pripadnikov. Zato so se za problem v zadnjem času zavedli tudi zagorski oblastni in politični forumi, še posebej pa se je zavedla za problem telesne vzgoje oziroma za probleme društva Partizan tamkajšnja osnovna organizacija Zveze komunistov.

Da se telovadnice vrste pri TVD Partizanu redijo, je delno krivda tudi v tem, da se premalo stori za pridobivanje novih članov. Posebno velja to za mladino in ženske. Vodstva podjetij sicer želijo, da bi bili njihovi delavci in uslužbenci pripadniki telesnovzgojnih društev, vendar za to premalo stori. V tovarni konfekcije »Sava« na primer je zaposlenih približno sto žensk, večina mladink. Proizvodnja v podjetju bi se verjetno precej zvišala, če bi vsaj polovica zaposlenih redno telovadila. Podobno je tudi v drugih podjetjih in ustanovah.

Na posvetovanju so razpravljali še o mnogem v tej zvezi. Poudarili so tudi, kako veliko je bilo zanimanje za telesnovzgojno udejstvovanje leta 1945, ko so ustanovili Fizikulturno društvo. Telovadce je vodil tov. France Klun, ki je za vse oddelke sam sestavil telovadnice vaje in kmalu so pripravili telovadni nastop, kakršnega od

»Tek osvoboditve« trboveljskega okraja

V nedeljo je bil v izvedbi TVD »Partizane Radeče-Hotemež pokalni »Tek osvoboditve« trboveljskega okraja, ki je veljal tudi kot okrajno prvenstvo v teku čez drva in strn. Udeležilo se ga je 85 tekmovalci in tekmovalci iz Brezic, Trbovelj, Sevnice, Krškega in Radeč. Ekipno je prvo mesto zasedla spet občina Radeče, ki je pokal osvojila že tretjič v trajno last.

T. T.

Nov plavalni bazen

Pri TVD »Partizane Radeče-Hotemež« v Vzgornjem pobočju blejskega jezera so v teku zadnje priprave za izvedbo športnega dne vzgojnih domov Slovenije in vseh 5 društev »Partizane« v občini — 25. maja. Tekmovalci bodo v atletiki, namiznem tenisu, odbojki, nogometu, streljanju, med dvema ogledoma in šahu. V nedeljo, 26. maja bo dopolnilni telovadni nastop s sodelovanjem gobde Ljudske milice iz Ljubljane, popoldne pa pri bazenu promenaški koncert, nato otvoritev plavalnega bazena, katerega bodo tedni napolnili z vodo, plavalne tekme in zabavni športni večer. V ta namen je društvo izdalo posebne letake, vsak udeleženec tekmovalni vsa tekmovanja bodo v cilju medesebnega zblizivanja in tovariškega spoznavanja mladih ljudi ter v cilju prikazovanja pravega, koristnega in vzgojnega športnega življenja.

MLADINSKI ŠAHOVSKI DVOBOJ

Slovenija : Hrvatska

Minulo nedeljo je bil v okviru proslav Dneva mladosti odigran na prostorih tovarne celuloze in papirja Videm-Krško šahovski dvoboj kombiniranih mladinskih reprezentanc Hrvatske in Slovenije na 50 deskah. Dvoboj 30 najboljših mladincev Slovenije in Hrvatske se je končal z zmago gostov 18:14. Slovenski mladinci so igrali na prvih desetih deskah neodločeno 5:5, na 20 deskah pa zmagali z 11:5,5. Desetčlanska pionirska reprezentanca Hrvatske je zmagala s izidom 6:5,5, čeprav naši pionirji niso pokazali slabšega znanja. Mladinke so končale dvoboj z izidom 7,5:2,5 za Hrvatsko.

Dvoboj je ponovno pokazal, da ima Slovenija v svojih mladih šahistih mnogo nardjenih in obstojljivih igralcev. Tudi mladinke so se poizkušovalno borile, vendar je v mnogih primerih prišla do izraza premejnina izkušeneosti. Tekmovanje, ki je bilo solidno organizirano, je vodil zvezni sodnik Ernest Kapus.

T. T.

IZ DELA AEROKLUBA »ZARKO MAJČEN«

Nebo je brez meja

Preko tri sto jih je, ki prihajajo v klubske prostore in na letališče Aerokluba »Zarko Majčen«. Vse dni se sestajajo mladi padalci, jadralci, piloti in modelarji: vedno je dovolj dela in skrbi. Najlepše je na slivniškem polju, na letališču, kjer stoji je-kleni ptiči. Ze od marca se s tujčijo okrog njih piloti in ljubitelji sinjih višav. Nad njimi zeleno Pohorje, ki ga je tako lepo pogledati iz kabine, ko plove letalo preko gozdov in brzi nad podvrarsko ravnico. Toda to je že vrhunec. Začetek je na zemlji, kjer je toliko drobnega in prepotrebne-ga dela.

Mnogo veselja in volje je treba, mnogo prostega časa je treba žrtvovati, preden zajadraš z letalom v višave ali zdrviš v jeklenem ptiču pod oblake in razpneš nad seboj beli dežnik. Toda, če bi vprašal sekretarja Krivanek, ali kateregakoli od teh mladih

ljudi, ki posedajo pri pouku, sestavljajo modele, zlagajo padala, čistijo motorje in neredko primejo za lopate, kje so našli toliko ljubezni do letalskega športa, ne bi vedeli takoj zadeti prave. Pogledali bi v nebo, v neskončne višave — tam je odgovor. Leteti, padati, jadрати.

»Imamo 80 jadralcev, 40 padalcev, 20 pilotov motornih letal, ostali so modelarji.« pripoveduje sekretar društva Krivanek. »Vsa-ko leto nam kdo »uide« k letalstvu. Prihajajo novi in spet se znova zavrti krog našega društvenega življenja. Imamo kar dobre uspehe. Modelarji so nam pred kratkim osvojili prva mesta v ekipnem in posamičnem prvenstvu. Držimo dva rekorda v jadranju. Enosedžno letalo je vzdržalo v zraku 18 ur, dvosedžno pa 23. Dva člana imata srebrno C, nadaljnjih osem pa je osvojilo pogoje. V juniju bomo pripravili vse potrebno za republiško tekmovanje padalcev. Čez leto pa dva aero mitinga. To je potrebno, da pokažemo ljudem, zlasti mladini, uspehe našega dela in jo navdušimo za letalski šport. Težave se seveda začno z denarjem, kot pri vseh društvih. Toda pesimizma pri nas ni, nekako se pač vedno izmotamo.«

Nekateri, ki so se spominjali vratolomnih akrobacij češkega artista, so menili, da bo tudi Bergotti izvedel kaj podobnega. Toda šlo je le za demonstracijo letenja z motornim letalom, dvokrilcem, ki še ni imel kabine in pametnega trupa. Pilot Bergotti je res startal, poletel v zrak, a kmalu je v motorju zaškripalo in letalo je začelo padati. Pilot je imel toliko prisebnosti, da je poletel z letalom proti zemlji in se tamkaj rešil iz razbitin. Nič ne sočustvoval z njim. Ljudje so navallili nanj po principu: pokaži, kaj znaš, ali pa denar za vstopnico nazaj! Revez, ki si je komaj rešil življenje, je moral vzeti pot pod noge in bežati, da se je drugič rešil pred razočaranimi gledalci.

Ni bilo z rožicami poslano prvim ljubiteljem mariborskega neba.

Zdej je — razumljivo — drugače. Nič več ni vratolomnih akrobacij, gre za resnejše stvari. Na mitingih pa se še vedno zbere na tisoče Mariborčanov, ki občudujejo smele fante in dekleta, ki plovejo pod oblaki in padajo kot črne pikice proti zemlji. »Naša tudi skače s padalom.« se sliši med množico, ali pa: »Poglejte našega, zdaj je odskočil.«

Lepo je gledati na zemlji junake neba, a še lepše je gorl pri njih. Nebo je brez meja. A treba je srca, znanja in volje — in ljubezni do dela, preden postaneš gospodar višav. Takih srčnih fantov in deklet pa je v mariborskem Aero-klubu dovolj. Najdete jih med onimi, ki so si že pripeli na prsi srebrni C in med kratkohlanci, ki so šele zleplili prvi model in ga spustili v zrak. -vd

ZDRAVSTVENI DOM

IESENICE

razpisuje mesto

knjigovodje

Interesenti, ki imajo ekonomsko srednjo šolo ali nižjo srednjo šolo z večletno prakso, naj pošljejo ponudbe upravi Zdravstvenega doma na Jesenicah (Gorenjsko) — Nastop službe takoj. Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku.

Podjetje »DUNAVSKI LLOYD« Sisak

razpisuje

javni natečaj

za gradbena dela za Izgradnjo štirinadstropne stanovanjske zgradbe

Natečaj bo 1. junija 1957 ob 10. uri popoldne v ulici Socialistične zveze št. 19. Predračunska vsota znaša 27.500.000 dinarjev. Rok dokončanja dela je 1. avgust 1958. Pogoji in tehnična dokumentacija so na vpogled v pisarni uprave v Sisku vsak dan od 7. do 14. ure. Udeleženci na tem natečaju morajo položiti kavejco pri Narodni banki v Sisku v znesku 1% predračunske vsote, kar bodo na dan natečaja dokazali z bančnim potrdilom.

Ponudbe sprejemamo v zapečateni kuverti na upravo podjetja najkasneje 24 ur pred začetkom natečaja.

DNEVNE NOVICE

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO «UNION»

Francoški barvni film

Šentjernejska noč

Brez tednika. Predstave ob 16, 18.30 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Jeanne Moreau. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje, za matinejo pa od 9 dalje.

KINO «KOMUNA»

Ameriški film

Upornik

Brez tednika. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Gary Cooper in Patricia Neal. Prodaja vstopnic od 9.30-11 ter od 14 dalje.

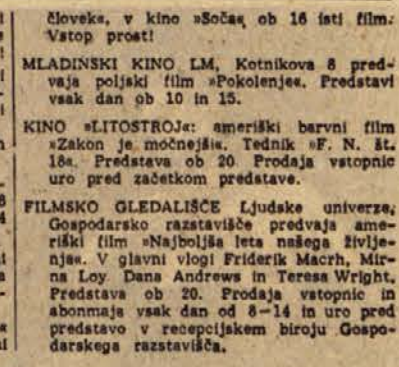

KINO «TRIGLAV»

Jugoslavanski film

DEKLICA IN HRAST

Tednik. V glavni vlogi Tamara Marković in Ljubivoje Tadić. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Samo danes in jutri.

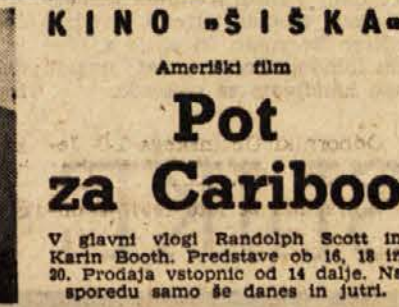

KINO «ŠIŠKA»

Ameriški film

Pot za Cariboo

V glavni vlogi Randolph Scott in Karin Booth. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Na sporedu samo še danes in jutri.

Podjetje »DUNAVSKI LLOYD« Sisak razpisuje javni natečaj za obrtniška dela pri izgradnji štirinadstropne stanovanjske zgradbe. Natečaj bo 5. junija 1957 ob 10. uri dopoldne v ulici Socialistične zveze št. 19. Predračunska vsota znaša 30.000.000 dinarjev. Rok dokončanja del je 1. avgust 1958. Pogoj in tehnična dokumentacija so na vpogled v pisarni uprave podjetja v Sisku vsak dan od 7-14 ure. Udeleženci tega natečaja morajo položiti pri Narodni banki v Sisku kavčico v znesku 1% predračunske vsote, kar bodo na dan natečaja dokazali z bančnim potrdilom od banke. Ponudbe sprejemamo v zapečateni kuverti pri upravi podjetja najkasneje 24 ur pred licitacijo. 575

AMERIŠKIM POVRATNIKOM V Združenih državah Amerike je spremenjen zakon o socialnem zavarovanju. Med drugim vsebuje predpise glede pravice do pokojnine tistih, ki so postali nesposobni za delo prej, preden so izpolnili pogoje za pokojnino, t. j. pri moških pred 65. letom, pri ženskah pred 62. letom starosti. Za delo nesposobnega se smatra: 1. kdor je za vsako delo nesposoben; 2. da mu traja nesposobnost vsaj šest mesecev in da obstaja verjetnost, da bo trajala naprej; 3. da je bil v zadnjih 10 letih pred nastopom nesposobnosti za delo zaposlen (v Ameriki) vsaj pet let in od tega vsaj eno leto in pol v zadnjih treh letih pred nastopom za delo. Vsakdo, ki izpolnjuje te pogoje, ima pravico do ameriške invalidnine (»kompensacije«), če je star 50 let. Ako vložil (pri ameriškem zavodu za socialno zavarovanje ali pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje v Beogradu) prošnjo za kompenzacijo do 1. decembra 1957, jo dobi od 1. julija 1957 naprej. Ako vložil prošnjo po 1. decembru 1957, dobi invalidnino od decembriske prošnje naprej. Tudi tisti, ki še niso stari 50 let, pa so nesposobni za delo in izpolnjujejo ostale zgoraj navedene pogoje, si lahko rešijo pravico do »kompensacije« (invalidnine). Zahtevati morajo do 1. julija 1957 zaporo (zmrznjenje) svojega računa vplačnih prispevkov pri ameriškem socialno zavarovalnem zavodu. Na tej podlagi imajo pravico do »kompensacije« potem takrat, ko izpolnijo 50 let starosti. Ako tega ne napravijo, jim ta pravica zapade. Torej, ki še niso stari 50 let in ki so bili v Ameriki v zadnjih 10 letih pred nastopom nesposobnosti za delo zaposleni vsaj pet let, naj takoj, vsaj od 1. julija t. l. zahtevajo ali naravnost pri pristojnem ameriškem zavodu, kjer so bili zavarovani, ali pa pri Zveznem zavodu za socialno zavarovanje v Beogradu »zmrznjenj« svojega socialno zavarovalnega računa, v katerega so vplačevali prispevke.

TOALETNO MILO De-De DEFINICIONA IN DEZODORIZA

Slovenska izseljenska Matica Ljubljanska podružnica Društva pravnikov LRS vabi člane (njihove svorce in prijatelje) na skupni izlet, ki bo v nedeljo, 25. maja, odhoda iz Ljubljane z vlakom ob 4.47 zjutraj, povratek zvečer. Udeleženci naj si nabavijo nedeljske povratne karte do Ptostnika. V slučaju slabega vremena izlet odpade. Izleta se bodo udeležili tudi člani podružnic: Celje, Brežice, Krško in Sevnica. »Pestnan krema« vam zagotovo odstrani pogoje mladostne, npr. »Pegesan« (novi) z rdečim zlatom etiketo. Perkutol Velour krema, polmastna, hranljiva, za nego mastne in občutljive kože. Se ne sme uporabiti za dan in noč. Za vaš »Make-Up« (izgovori melk - ap) uporabljajte Perkutol Fond krema (Foundation - izgovori fundajšn) v šestih barvah. Za vsako kožo in vam napravi svežo, mladostno polt. Za čiščenje mastnih madežev dobis v vseh trgovinah, kjer kupiš mleko, tudi pripravki »FLEX«. Nobenemu gospodinjstvu ne sme manjkati »FLEX«.

Original »ULTRAGIN« - sport krema dobis v vseh parfumerijah! Ta krema te ne bo razočarala. Pozor! Neguj se sama s kolekcijo »EVELINE« kozmetičnih pripravkov po lastnih navodilih. Vse imajo drogerije v Ljubljani, Mariboru in Kranju!

PREDAVANJA Slovensko kemijsko društvo, sekcija za molekularno spektroskopijo in spektrokemijo, obvešča svoje člane in vse zainteresirane, da bo v četrtek, 23. maja, predaval tovariš ing. Janez Perman, strokovni sodelavec Inštituta Jožef Stefan, o temi: Uporaba spektroskopskih metod v znanosti Evrope. Predavanje bo v predavalnici Kemlovskega inštituta »Boris Kidrič«, Ljubljana, Hajdrihova 19, ob 18. uri.

Društvo gradbenih inženirjev in tehnikov LRS priredi v četrtek, dne 23. maja ob 20 v sindikalni dvorani sekretariata Izvršnega sveta za splošno in gospodarske zadeve, Ljubljana, Gregorčičeva 25, predavanje direktorja Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij LRS tov. ing. Viktorja Turniška o temi »Problematika norme za opečne zidove«.

Združenje rezervnih oficirjev Jugoslavije, Področje »Zalca« v Ljubljani, vabi vse rezervne oficije in podoficije svojega področja ter člane vseh množičnih organizacij na terenu na predavanje: »Desant na Drvar« s filmom, ki bo v sredo, 22. maja 1957 ob 20. uri v dvorani SZDL v Zarnikovi ulici št. 3. - V ponedeljek, 27. maja in v torek, 28. maja 1957 bo oba dneva od 15. do 20. ure za vse člane obvezno

streljanje z zračno puško v dvorani SZDL, Zarnikova 3. Tekmovanje v streljanju prirejamo v počastitve rojstnega dne maršala Tita. - Odbor.

KONCERTI Absolventna Akademija za glasbo, mezosopranska Jasna Šiligoj-Spilcerjeva in pianist Leon Engelman, bosta koncertirala noč ob 20.15 v Filharmoniji na svojem diplomskem koncertu. Šiligojevo spremlja prof. Marijan Lipovšek. Sporedi kot vstopnice po 50, za študente po 30 din; prodaja na AG in pred koncertom v Filharmoniji.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE Levstikov (Sentažboski) trg 2 Četrtek, 23. maja ob 17: F. Mičinski: »Zvezdica Zaspanka«. Nedelja, 26. maja ob 11: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Prodaja vstopnic vsak dan od 10. do 12. ure na upravi, Resljeva c. 36, telefon 32-020, in pol ure pred vsako predstavo pri gledališki blagajni.

DEZURNNA LEKARNA Sreda, 22. maja 1957: lekarna »Student«, Gorkoga ul. 18. Četrtek, 23. maja 1957: lekarna »Centers«, Gosposka ul. 12.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA Sreda, 23. maja zaprt. Četrtek, 23. maja ob 20: Sofokles: »Kralj Oidipus«. Abonma H. Petek, 24. maja ob 15.30: Brecht: »Kavkaški krog s kredo«. Abonma Petek I. popoldanski. Ob 20: Potrč: »Krefli«. Abonma U. Sobota, 25. maja ob 20: Priestley: »Odstranite norca«. Abonma E. Nedelja, 26. maja ob 20: Brecht: »Kavkaški krog s kredo«. Izven in za podelje. (Vstopnice v prodaji danes od 17 dalje.)

CELIJSKE VESTI CELJSKO GLEDALIŠČE Sreda, 22. maja ob 20: Stefan Zweig: »Volpone«. Četrtek, 23. maja ob 19.30: Prežihov Voranc: »Pernjakovi«. Gostovanje v Vojniku. Sobota, 25. maja ob 19: Miloš Mikeln: »Petra Šeme pozna poroka«. Gostovanje v Lokah-Klovcu. Nedelja, 26. maja ob 15.30: Prežihov Voranc: »Pernjakovi«. Izven.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA Gledališka pasaža Sreda, 23. maja ob 20. Anny Tichy: »Vselej sta dve možnosti«. Abonma LMS II. Četrtek, 23. maja ob 20.30. Igor Tokar: »Pozabljeni ljudje«. Abonma TSS II. Vstopnice so tudi v prodaji. Petek, 24. maja ob 18: »Nenavadni koncert« (parodija v dveh delih). - Gostovanje ruskega lutkovnega gledališča. Ob 20: »Lutke Sergeja obrazova«. Gostovanje ruskega lutkovnega gledališča. Sobota, 25. maja ob 15: »Aladnova darobna svetilka«. Gostovanje ruskega lutkovnega gledališča. Predstava za otroke. Ob 20: »Nenavadni koncert«. Gostovanje ruskega lutk. gledališča. Nedelja, 26. maja ob 20: S. Howard: »Pokojni Christopher Bean«. (Davenport - Franček Drogenik.)

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana - Mestni dom Četrtek, 23. maja ob 20: F. Zizek: »Ježični dohtar Petelin«. burka. - Gostovanje v Zgornji Šiški. (Prodaja vstopnic v Domu »Svoboda«, Zgornja Šiška.) Sobota, 25. maja ob 20: F. Zizek: »Ježični dohtar Petelin«. burka. Zadržna večerna uprizoritev. Izven. Nedelja, 26. maja ob 18: F. Zizek: »Ježični dohtar Petelin«. burka. Red Nedelja popoldanski. (Vstopnice so tudi v prodaji.)

Ob 20: O. Stuart: »Čudovite pustolovščine«. veseloigra. Večerna predstava. Izven. Zadržna uprizoritev. Prihodnja premiera bo Cankarjeva komedija »Za narodov blago«. Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje na telefon 32-060.

Petek, 24. maja ob 20: Jan de Hartog: »Zakonska postelja«. Izven. Sobota, 25. maja ob 20: Gostovanje v Radovljici. Alojz Remec: »Magda«. Nedelja, 26. maja ob 15: Izven in za podelje. Aleks Leščan: »Slepi potnik«.

Z BLEDA Madžarski barvni film »Moja ded in jaz«. Predstavi ob 18 in 20.30. V glavni vlogi Gyula Gozon in Eva Ruttkay.

Vesti z Jesenic in okolice Zdravniško dežurno službo ima od 18. do 24. maja dr. Mirko Višnar, Presernova cesta.

RADIO LJUBLJANA Spored za sredo, dne 22. maja 1957. Pogodila: 5.05, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55. 5.00-7.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pisani glasbeni spored) - vmes ob 6.30 - 6.40 Reklame in obvestila - 7.10-8.00 Zabavni roki - vmes ob 7.20-7.25 Naš jedilnik - (8.00-11.00 oddaja program II) - 11.00-5 pesmijo po svetu - 11.55 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) - 5 piloti našega vojnega letalstva - 12.05 Opoldanski operni spored - 12.30 Kmetijski glasovi - Ing. Pepca Bitenc-Perovšek: Pomen in izvedba poljskih demonstracijskih poskusov - 12.40 Ritmi z juga - 13.15 Nota piješjo - 13.30 Pesmi jugoslovanskih narodov pejo Slovenski orkester in solisti z narodnim orkestrom Radia Beograd - 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) - Aca Balbovič: Napad na Drvar - 14.55 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 15.40 Utrinki iz literature - Dragoslav Grbič: Dve žrtvi - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Sestanek ob petih - 17.30 Zabavna in pisana glasba na tekočem traku - 18.00 Zunanje-politični feljton: Zadržne novice z Blilnjega vzhoda - 18.10 Priredbe Oskarja Deva - 18.25 Jurij Gregorčič: Simfonietta za podalni orkester - 18.45 Radijska univerza - Franc Špendal: O našem pravosuđu - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Glasovni koncerti: Plišč, opera v 3 dejanju - 21.00 Kulturni razpledi Andrej Budali: Iz tržake kulturne problematike - 21.15 Igrajo domači zabavni ansambli - 22.15 Nočni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino (Prenos iz Zagreba) - 22.15 - 23.00 UKV program. Sestanek s pestnimi orkestri in solisti.

II. program 8.00 Poročila - 8.05 Pisana paleta (spored operne in solistične glasbe) - 9.00 Jezikovni pogovori (ponovitev) - 9.15 Melodije iz filmov in glasbenih revij - 10.00 Napoved časa in poročila - 10.10-11.00 Dopoldanski koncert - 12.30 Sergej Feoktistov, Romeo in Julija, baletna suita št. 1 - 13.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 13.10 Spored zabavnih melodij - 14.20 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.35 Franz Schubert: Improvntu v Asurd - Serenada za alt - Pastir na skali - 15.00-15.15 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 22.15-23.00 Nočni koncert (Petrič, Stravinski)

»Ali je Suzana tu?« je hotel vedeti Hopkins. »Ne, odpeljala se je z družbo na Long Island. Zato sem tudi hotela govoriti s teboj, Ralph. Kar naprej ima koga, zdaj je v tej, zdaj v oni družbi.« »To je razumljivo,« je malomarno odgovoril Hopkins, »saj je mlada. Ne vem, čemu si zaradi tega delaš skrbi.« »Jaz pa vem!« Helen je umolknila, ker je prav takrat stopila v sobo pomočnica in potisnila k njima mizico s pijačo. »Prosim, kar sam si bom zmešal pijačo.« »Prav,« je odgovorila. »Ana, prosim vas, prinesite tisto pijačo, ki ste z njo postregli zjutraj.« »Tako, gospa,« je odgovorila Ana, stopila po pijačo in brž spet odšla iz sobe. »Mislim, da ne veš, za kaj gre,« je začela Helen. »Ali si kdaj razmišljala o tem?« »O čem?« »O Suzani! O problemih, ki jih ima.« »Zdi se mi, da ji ni posebno težko,« je nejevoljno odgovoril Hopkins. »Ko sem bil jaz v njenih letih...« »Torej nisi razmišljala o tem,« ga je prekinila Helen. »Čas bo, da malo razmisliš. Kaj meniš, kakšna bodočnost jo čaka?« »Bodočnost? Ne vem, mislim pa, da se bo poročila in da bo imela lepo družinico.« »In kako ji bo to uspelo?« »Prav gotovo ji bo, to ti rečem. Lepa je, revna pa tudi ne bo.« »Ne, revna ne bo,« je ponovila Helen. »Veseli me, da si mislil vsaj na to!« »Kaj hočeš s tem reči?« »Odkrito ti povem, tvoja hči bo ena najboga-tejših žensk v vsej državi, midva pa je nisva pripravila na to. Če bo živela tako, kot je začela, bo imela vrsto težav.«

»Mislim, da pretiravaš,« ji je odgovoril. »Zaradi denarja pač ne bodo nastopile težave.« »Kaj meniš, kako bo, če ti in jaz lepega dne umreva?« »Kup denarja bo dobila, ne bo se mogla pri-toževati. Moji advokati bodo že poskrbeli za to.« »Za vse njeno življenje?« »Da, če ji je tako prav.« »Vedno jo ocenjuješ kot človeka brez čuta od-govornosti,« je rekla Helen. »Dejstvo pa je, da se bo morala slej ko prej spopasti z velikimi od-govornostmi. Prve skušnjave so že tu. Ali je tvoja dolžnost, da ji pri tem pomagaš?« »Prezgodaj je še za vse to,« je odgovoril Hop-kins. »Naj malo zraste, potem pa jo bom že česa naučil, recimo nekaj o investiranju denarja in podobne stvari.« »Kaj me briga vlaganje denarja!« je odgovori-la Helen. »Mar ne vidiš, da denar že zdaj vpliva na njen položaj? Poglej, karkoli stori, vse pride v listo. Sinoči so videli gospodično Hopkins v Stork Clubu. Vsako njeno šalo zagrabijo ti splet-karji in jo objavijo v listih. Ali bereš liste?« »Ne čitam družabnih škandalčkov.« »V bodoče bi bilo dobro, da bi jih. Dekle je postalo slavno, že z osemnajstimi leti.« »Temu se ni mogoče izogniti,« ji je odgovoril. »Se bo že navadila!« »Pa možki, ki z njimi zahaja v družbo,« je rekla Helen. »To niso pridni šolarčki, moral bi jih videti. Tisti, ki ji je telefoniral sinoči, je sta-rejši kot jaz!« »Kdo pa je to?« »Ime mu je Byron Holgate. Smešen avto ima, od druge žene se je ločil, pa na oceanskih regatah telmuje.« »Poznam ga,« je odgovoril, »to je tepec. Z njim se družim.«

»Ralph?« je bilo slišati Helenin glas. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Ali želiš kaj posebnega?« »Ralph, ali lahko prideš sem? Rada bi govorila s teboj.« »Seveda,« ji je odgovoril, »seveda! Imam nekaj sestankov, pa jih bom preložil. Kdaj bi rada, da pridem?« »Skušaj priti do kosila. Zelo važno je, Ralph. Za Suzano gre!« »Za Suzano? Kaj pa je?« »Pravkar mi je povedala, da noče v šolo. Bojim se zanjo, Ralph, o tem se bova pogovorila.« »Tako, se bom odpeljal,« je odgovoril. Potem ko je sporočil Tomu, da ne bo sestanka, se je odpeljal v Južni zaliv. Med vožnjo je na ovinku skušal odvrniti pogled od nizke hiše, ka-tere eno krilo se je iztegnilo nad rob umetnega pristanišča. To je napravila njegova žena, ki je osebno nadzorovala arhitekta. Hopkinsu pa vse skupaj ni bilo všeč. Sovražil je vse tisto, kar je narejeno samo zato, da napravi zunanji videz. Sluga je Hopkinsu odprl vrata, ena izmed hiš-nih pomočnic mu je pomagala sleti plašč. To je bilo drugo, kar mu je šlo na živce. Ni mogel trpeti toliko služničadi. Helena je sedela sama v knjiž-nici. Bila je srednjevelika, z leti se je nekoliko zredila, njen obraz pa je ohranil lepe poteze. Delno osvelil lasje so bili malce preveč mladostno po-česani. Na sebi je imela popoldansko obleko, ka-tere kraj bi se ji lepše podal, če bi bila vitkejša. Ko je Hopkins stopil v sobo, je živčno vstala. Že dober mesec ga ni videla. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Kako lepa si!« In jo je poljubil. »Hvala, da si prišel,« mu je odgovorila. »Straš-no sem žalostna.«

»Ali je Suzana tu?« je hotel vedeti Hopkins. »Ne, odpeljala se je z družbo na Long Island. Zato sem tudi hotela govoriti s teboj, Ralph. Kar naprej ima koga, zdaj je v tej, zdaj v oni družbi.« »To je razumljivo,« je malomarno odgovoril Hopkins, »saj je mlada. Ne vem, čemu si zaradi tega delaš skrbi.« »Jaz pa vem!« Helen je umolknila, ker je prav takrat stopila v sobo pomočnica in potisnila k njima mizico s pijačo. »Prosim, kar sam si bom zmešal pijačo.« »Prav,« je odgovorila. »Ana, prosim vas, prinesite tisto pijačo, ki ste z njo postregli zjutraj.« »Tako, gospa,« je odgovorila Ana, stopila po pijačo in brž spet odšla iz sobe. »Mislim, da ne veš, za kaj gre,« je začela Helen. »Ali si kdaj razmišljala o tem?« »O čem?« »O Suzani! O problemih, ki jih ima.« »Zdi se mi, da ji ni posebno težko,« je nejevoljno odgovoril Hopkins. »Ko sem bil jaz v njenih letih...« »Torej nisi razmišljala o tem,« ga je prekinila Helen. »Čas bo, da malo razmisliš. Kaj meniš, kakšna bodočnost jo čaka?« »Bodočnost? Ne vem, mislim pa, da se bo poročila in da bo imela lepo družinico.« »In kako ji bo to uspelo?« »Prav gotovo ji bo, to ti rečem. Lepa je, revna pa tudi ne bo.« »Ne, revna ne bo,« je ponovila Helen. »Veseli me, da si mislil vsaj na to!« »Kaj hočeš s tem reči?« »Odkrito ti povem, tvoja hči bo ena najboga-tejših žensk v vsej državi, midva pa je nisva pripravila na to. Če bo živela tako, kot je začela, bo imela vrsto težav.«

»Ali je Suzana tu?« je hotel vedeti Hopkins. »Ne, odpeljala se je z družbo na Long Island. Zato sem tudi hotela govoriti s teboj, Ralph. Kar naprej ima koga, zdaj je v tej, zdaj v oni družbi.« »To je razumljivo,« je malomarno odgovoril Hopkins, »saj je mlada. Ne vem, čemu si zaradi tega delaš skrbi.« »Jaz pa vem!« Helen je umolknila, ker je prav takrat stopila v sobo pomočnica in potisnila k njima mizico s pijačo. »Prosim, kar sam si bom zmešal pijačo.« »Prav,« je odgovorila. »Ana, prosim vas, prinesite tisto pijačo, ki ste z njo postregli zjutraj.« »Tako, gospa,« je odgovorila Ana, stopila po pijačo in brž spet odšla iz sobe. »Mislim, da ne veš, za kaj gre,« je začela Helen. »Ali si kdaj razmišljala o tem?« »O čem?« »O Suzani! O problemih, ki jih ima.« »Zdi se mi, da ji ni posebno težko,« je nejevoljno odgovoril Hopkins. »Ko sem bil jaz v njenih letih...« »Torej nisi razmišljala o tem,« ga je prekinila Helen. »Čas bo, da malo razmisliš. Kaj meniš, kakšna bodočnost jo čaka?« »Bodočnost? Ne vem, mislim pa, da se bo poročila in da bo imela lepo družinico.« »In kako ji bo to uspelo?« »Prav gotovo ji bo, to ti rečem. Lepa je, revna pa tudi ne bo.« »Ne, revna ne bo,« je ponovila Helen. »Veseli me, da si mislil vsaj na to!« »Kaj hočeš s tem reči?« »Odkrito ti povem, tvoja hči bo ena najboga-tejših žensk v vsej državi, midva pa je nisva pripravila na to. Če bo živela tako, kot je začela, bo imela vrsto težav.«

»Mislim, da pretiravaš,« ji je odgovoril. »Zaradi denarja pač ne bodo nastopile težave.« »Kaj meniš, kako bo, če ti in jaz lepega dne umreva?« »Kup denarja bo dobila, ne bo se mogla pri-toževati. Moji advokati bodo že poskrbeli za to.« »Za vse njeno življenje?« »Da, če ji je tako prav.« »Vedno jo ocenjuješ kot človeka brez čuta od-govornosti,« je rekla Helen. »Dejstvo pa je, da se bo morala slej ko prej spopasti z velikimi od-govornostmi. Prve skušnjave so že tu. Ali je tvoja dolžnost, da ji pri tem pomagaš?« »Prezgodaj je še za vse to,« je odgovoril Hop-kins. »Naj malo zraste, potem pa jo bom že česa naučil, recimo nekaj o investiranju denarja in podobne stvari.« »Kaj me briga vlaganje denarja!« je odgovori-la Helen. »Mar ne vidiš, da denar že zdaj vpliva na njen položaj? Poglej, karkoli stori, vse pride v listo. Sinoči so videli gospodično Hopkins v Stork Clubu. Vsako njeno šalo zagrabijo ti splet-karji in jo objavijo v listih. Ali bereš liste?« »Ne čitam družabnih škandalčkov.« »V bodoče bi bilo dobro, da bi jih. Dekle je postalo slavno, že z osemnajstimi leti.« »Temu se ni mogoče izogniti,« ji je odgovoril. »Se bo že navadila!« »Pa možki, ki z njimi zahaja v družbo,« je rekla Helen. »To niso pridni šolarčki, moral bi jih videti. Tisti, ki ji je telefoniral sinoči, je sta-rejši kot jaz!« »Kdo pa je to?« »Ime mu je Byron Holgate. Smešen avto ima, od druge žene se je ločil, pa na oceanskih regatah telmuje.« »Poznam ga,« je odgovoril, »to je tepec. Z njim se družim.«

»Ralph?« je bilo slišati Helenin glas. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Ali želiš kaj posebnega?« »Ralph, ali lahko prideš sem? Rada bi govorila s teboj.« »Seveda,« ji je odgovoril, »seveda! Imam nekaj sestankov, pa jih bom preložil. Kdaj bi rada, da pridem?« »Skušaj priti do kosila. Zelo važno je, Ralph. Za Suzano gre!« »Za Suzano? Kaj pa je?« »Pravkar mi je povedala, da noče v šolo. Bojim se zanjo, Ralph, o tem se bova pogovorila.« »Tako, se bom odpeljal,« je odgovoril. Potem ko je sporočil Tomu, da ne bo sestanka, se je odpeljal v Južni zaliv. Med vožnjo je na ovinku skušal odvrniti pogled od nizke hiše, ka-tere eno krilo se je iztegnilo nad rob umetnega pristanišča. To je napravila njegova žena, ki je osebno nadzorovala arhitekta. Hopkinsu pa vse skupaj ni bilo všeč. Sovražil je vse tisto, kar je narejeno samo zato, da napravi zunanji videz. Sluga je Hopkinsu odprl vrata, ena izmed hiš-nih pomočnic mu je pomagala sleti plašč. To je bilo drugo, kar mu je šlo na živce. Ni mogel trpeti toliko služničadi. Helena je sedela sama v knjiž-nici. Bila je srednjevelika, z leti se je nekoliko zredila, njen obraz pa je ohranil lepe poteze. Delno osvelil lasje so bili malce preveč mladostno po-česani. Na sebi je imela popoldansko obleko, ka-tere kraj bi se ji lepše podal, če bi bila vitkejša. Ko je Hopkins stopil v sobo, je živčno vstala. Že dober mesec ga ni videla. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Kako lepa si!« In jo je poljubil. »Hvala, da si prišel,« mu je odgovorila. »Straš-no sem žalostna.«

»Ali je Suzana tu?« je hotel vedeti Hopkins. »Ne, odpeljala se je z družbo na Long Island. Zato sem tudi hotela govoriti s teboj, Ralph. Kar naprej ima koga, zdaj je v tej, zdaj v oni družbi.« »To je razumljivo,« je malomarno odgovoril Hopkins, »saj je mlada. Ne vem, čemu si zaradi tega delaš skrbi.« »Jaz pa vem!« Helen je umolknila, ker je prav takrat stopila v sobo pomočnica in potisnila k njima mizico s pijačo. »Prosim, kar sam si bom zmešal pijačo.« »Prav,« je odgovorila. »Ana, prosim vas, prinesite tisto pijačo, ki ste z njo postregli zjutraj.« »Tako, gospa,« je odgovorila Ana, stopila po pijačo in brž spet odšla iz sobe. »Mislim, da ne veš, za kaj gre,« je začela Helen. »Ali si kdaj razmišljala o tem?« »O čem?« »O Suzani! O problemih, ki jih ima.« »Zdi se mi, da ji ni posebno težko,« je nejevoljno odgovoril Hopkins. »Ko sem bil jaz v njenih letih...« »Torej nisi razmišljala o tem,« ga je prekinila Helen. »Čas bo, da malo razmisliš. Kaj meniš, kakšna bodočnost jo čaka?« »Bodočnost? Ne vem, mislim pa, da se bo poročila in da bo imela lepo družinico.« »In kako ji bo to uspelo?« »Prav gotovo ji bo, to ti rečem. Lepa je, revna pa tudi ne bo.« »Ne, revna ne bo,« je ponovila Helen. »Veseli me, da si mislil vsaj na to!« »Kaj hočeš s tem reči?« »Odkrito ti povem, tvoja hči bo ena najboga-tejših žensk v vsej državi, midva pa je nisva pripravila na to. Če bo živela tako, kot je začela, bo imela vrsto težav.«

»Mislim, da pretiravaš,« ji je odgovoril. »Zaradi denarja pač ne bodo nastopile težave.« »Kaj meniš, kako bo, če ti in jaz lepega dne umreva?« »Kup denarja bo dobila, ne bo se mogla pri-toževati. Moji advokati bodo že poskrbeli za to.« »Za vse njeno življenje?« »Da, če ji je tako prav.« »Vedno jo ocenjuješ kot človeka brez čuta od-govornosti,« je rekla Helen. »Dejstvo pa je, da se bo morala slej ko prej spopasti z velikimi od-govornostmi. Prve skušnjave so že tu. Ali je tvoja dolžnost, da ji pri tem pomagaš?« »Prezgodaj je še za vse to,« je odgovoril Hop-kins. »Naj malo zraste, potem pa jo bom že česa naučil, recimo nekaj o investiranju denarja in podobne stvari.« »Kaj me briga vlaganje denarja!« je odgovori-la Helen. »Mar ne vidiš, da denar že zdaj vpliva na njen položaj? Poglej, karkoli stori, vse pride v listo. Sinoči so videli gospodično Hopkins v Stork Clubu. Vsako njeno šalo zagrabijo ti splet-karji in jo objavijo v listih. Ali bereš liste?« »Ne čitam družabnih škandalčkov.« »V bodoče bi bilo dobro, da bi jih. Dekle je postalo slavno, že z osemnajstimi leti.« »Temu se ni mogoče izogniti,« ji je odgovoril. »Se bo že navadila!« »Pa možki, ki z njimi zahaja v družbo,« je rekla Helen. »To niso pridni šolarčki, moral bi jih videti. Tisti, ki ji je telefoniral sinoči, je sta-rejši kot jaz!« »Kdo pa je to?« »Ime mu je Byron Holgate. Smešen avto ima, od druge žene se je ločil, pa na oceanskih regatah telmuje.« »Poznam ga,« je odgovoril, »to je tepec. Z njim se družim.«

»Ralph?« je bilo slišati Helenin glas. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Ali želiš kaj posebnega?« »Ralph, ali lahko prideš sem? Rada bi govorila s teboj.« »Seveda,« ji je odgovoril, »seveda! Imam nekaj sestankov, pa jih bom preložil. Kdaj bi rada, da pridem?« »Skušaj priti do kosila. Zelo važno je, Ralph. Za Suzano gre!« »Za Suzano? Kaj pa je?« »Pravkar mi je povedala, da noče v šolo. Bojim se zanjo, Ralph, o tem se bova pogovorila.« »Tako, se bom odpeljal,« je odgovoril. Potem ko je sporočil Tomu, da ne bo sestanka, se je odpeljal v Južni zaliv. Med vožnjo je na ovinku skušal odvrniti pogled od nizke hiše, ka-tere eno krilo se je iztegnilo nad rob umetnega pristanišča. To je napravila njegova žena, ki je osebno nadzorovala arhitekta. Hopkinsu pa vse skupaj ni bilo všeč. Sovražil je vse tisto, kar je narejeno samo zato, da napravi zunanji videz. Sluga je Hopkinsu odprl vrata, ena izmed hiš-nih pomočnic mu je pomagala sleti plašč. To je bilo drugo, kar mu je šlo na živce. Ni mogel trpeti toliko služničadi. Helena je sedela sama v knjiž-nici. Bila je srednjevelika, z leti se je nekoliko zredila, njen obraz pa je ohranil lepe poteze. Delno osvelil lasje so bili malce preveč mladostno po-česani. Na sebi je imela popoldansko obleko, ka-tere kraj bi se ji lepše podal, če bi bila vitkejša. Ko je Hopkins stopil v sobo, je živčno vstala. Že dober mesec ga ni videla. »Dober dan, draga,« jo je pozdravil. »Kako lepa si!« In jo je poljubil. »Hvala, da si prišel,« mu je odgovorila. »Straš-no sem žalostna.«

»Ali je Suzana tu?« je hotel vedeti Hopkins. »Ne, odpeljala se je z družbo na Long Island. Zato sem tudi hotela govoriti s teboj, Ralph. Kar naprej ima koga, zdaj je v tej, zdaj v oni družbi.« »To je razumljivo,« je malomarno odgovoril Hopkins, »saj je mlada. Ne vem, čemu si zaradi tega delaš skrbi.« »Jaz pa vem!« Helen je umolknila, ker je prav takrat stopila v sobo pomočnica in potisnila k njima mizico s pijačo. »Prosim, kar sam si bom zmešal pijačo.« »Prav,« je odgovorila. »Ana, prosim vas, prinesite tisto pijačo, ki ste z njo postregli zjutraj.« »Tako, gospa,« je odgovorila Ana, stopila po pijačo in brž spet odšla iz sobe. »Mislim, da ne veš, za kaj gre,« je začela Helen. »Ali si kdaj razmišljala o tem?« »O čem?« »O Suzani! O problemih, ki jih ima.« »Zdi se mi, da ji ni posebno težko,« je nejevoljno odgovoril Hopkins. »Ko sem bil jaz v njenih letih...« »Torej nisi razmišljala o tem,« ga je prekinila Helen. »Čas bo,

SPORED

Švedsko presenečenje in romunska risanka

ZADNJEGA DNE

Zvečer bodo Avstrijci pokazali še svoj film »Sissi, mlada cesarica«, ki pa je mišljen bolj kot odih ob zaključku festivala, saj nihče ne pričakuje kaj več, kot smo pač že vajeni videti v avstrijskih filmih. Zato je ta zadnji dan posvečen ugibanju o nagradah. Žirija je že zaključila svoje delo, rezultate pa bo povedala šele zve-

Svedsi so skoraj že odptovali, nazadnje pa so se le sporazumeli s festivalnim odborom, ki je vključil njihov film v prvi večerni program. »Sedmi pečat« je velik film. Zgodba je zajeta iz srednjega veka, mračno zgodovinsko obdobje posreduje tako slikovito, kot se to vidi le malo-kdaj. Bergman je z izvrstnimi

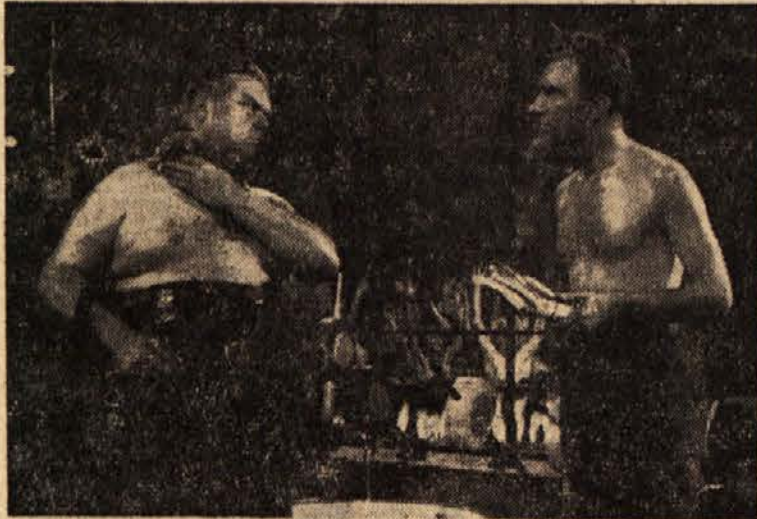
obravnavala probleme. To pot njegova tema ni nevarna javnemu redu, narobe, Francozi so mu lahko hvaležni, da jim je posnel ta film. Prikazal je njihovo Narodno knjižnico, toda s takim prijemom, da gledalec res dobi spoštovanje pred tem silnim skladiščem knjig. Resnaisov »Ves spomin svetla« je velik uspeh čistega dokumentarnega filma.

Spanci so pokazali komedijo »Faustina«, ki je nekoliko presenetila, in sicer prav zato, ker so jo posneli Spanci. Ob konvencionalnih revijskih prizorih z Mario Felix so avtorji tako v okvirni zgodbi kot včasih med dejanjem nadrobili kopicu duhovitosti in satiričnih dialogov. Zgodba prikazuje pekel z Mefistom in njegovimi pomočniki, ki kuhajo usodo sveta. Seveda je pekel moderniziran, skoraj atomski, Mefisto pa ni skrivnostni, mračni duh, marveč banalni mogotec največjega svetovnega koncerna.

Cehi so pokazali v tradicijah svoje šole solidno izdelani film »Izgubljeni otroci«, bolj zanimiva pa je bila romunska kratka risanka, ki pokaže razvoj sveta od začetka, ko je svetovje kihnilo in odkihnilo našo ljubo zemljo. Film pokaže, kako je nastal človek in kako je razvijal silo svojega duha tako dolgo, da je odpilnil zemljo in — je bilo treba začeti iznova. Duhovita zgodba, škoda le, da je realizacija tehnično slaba in da film še nima prave forme.

Listi že objavljajo analize letošnjega festivala. Ker je na festivalu precej filmov, ki govorijo proti vojni in je zato njihova vsebina za gledalca težka, nekateri zabavljajo čez take filme.

Člana Jugoslovanske filmske delegacije, ki sta tu, je povabil

Prizor iz španske komedije »Faustina«

čer. Člani ocenjevalne komisije so se najbrž težko odločili, saj so filmi, ki prihajajo v poštev za nagrado, precej izenačeni in ni takega, da bi kar s prstom pokazali nanj. Zadnji trenutek je marsikomu zmešal štrečno švedski režiser Bergman, ki se s svojim filmom »Sedmi pečat« uvrstil med kandidate za nagrado.

Igralci v odličnih maskah pretresljivo pokazal obup človeka v tistih razrvanih časih.

Se en pomemben film je bil večeraj na programu, in sicer Alana Resnaisa »Ves spomin svetla«. Režiserju »Noči in megle« in filma »Tudi kipi umirajo« so doslej prepovedali menda že šest filmov, ker strašno odkrito

SLIKE SO OBUDILE SPOMINE

Francoški nacionalni odbor za zgodovino druge svetovne vojne je pokazal pred dnevi pariškemu občinstvu zbirko dokumentov in spominov iz življenja jetnikov v nacističnih taboriščih. Razstavo so uredili v prostorih pedagoškega inštituta pariške Latinske četrti, ponazarja pa življenje jetnikov kakih deset narodnosti za bodočo žico v koncentracijskih taboriščih.

»Ti ljudje so izgubili vse razen gola življenja,« je zapisano z velikimi črkami nad zbirko slik ob vhodu v prvo razstavno dvorano. »Oropali so jih vseh radosti življenja, njihove prsi so bile slehni trenutek izpostavljene strojnici in puškam. Vendar niso izgubili zadnjega upanja.«

Okoli tisoč fotografij, posnetih na pragu med življenjem in smrtjo, nad tri sto predmetov, dokumentov, nacističnih odredb, ilegalnih letakov in jetniških listov pripoveduje o življenju dvanajst milijonov ljudi, ki so se v letih 1939—1945 zvrstili v nacističnih taboriščih. Svinčniki z zvijtimi pismi namesto grafitu, kompasji v obliki gumbov, brivsko milo s skrito skico taborišča in z oznakami najprimernejših krajev za beg, fotografije, statistike, ročna dela jetnikov, njihov ilegalni tisk, vse to so sledovi in dokazi nezlomljive volje in življenjskega optimizma sinov zaslužene Evrope.

»Kdor stopi čez to črto, bo na mestu ubit,« je zapisano na steni razstavne dvorane v štirih jezikih: v francoščini, angleščini, srbski in ruščini, v spodnjem desnem kotu fotografij pa je oznaka »Stalag VIII«. Stiri narodnosti so bile zastopane na tem otoku strahote: Francozi, Angleži, Srbi in Rusi. Na enem izmed posnetkov je kakih sto Jugoslovancev v uniformah in v civilu. Fotografirali so jih takoj po prihodu v tisto taborišče leta 1941. Čeprav sta naporna pot in nacistična vojaška peta že začrtali sledove na njihovih obrazih, jih je vendar ne glede na uniformo lahko ločiti od francoskih jetnikov, ki so pretrpeli v taborišču že leto dni.

Ob vsakem taboriščnem »distriktu« je zepregledna panorama križev na grobovih, druge fotografije pa kažejo sodobnemu obiskovalcu žive človeške sence, ki jih je sama kost in koža. »Niso bili težji od 35 kg,« je zapisano pod posnetki živih mrličev. In potem vprašanje: »Ali jih je vsaj pol prišlo živih iz taborišč smrti?«

Medtem ko so hitlerjevske dizije se jale po vseh evropskih deželah strah in smrt, se je v sruču nacistične trdnjave za bodočo žico porajalo novo življenje. Francozi, Belgijci, Čehoslovaki, Poljaki, Jugoslovani, Grki, Bolgari, Rusi in Nizozemci so ustvarjali posebno mednarodno skupnost. Kaj kmalu so se navadili skupne govorice, nekakšnega svojega esperanta, navzlic bodoči žici so razpredli notranjo obveščevalno mrežo.

O vsem tem pripoveduje pretresljiva razstava, ki si jo je ogledalo mnogo francoskih mater, zlasti pa nekdanji jetniki. Fotografije jetnikov jugoslovanskega rodu, predvsem Srbov, Crnogorcev in Makedoncev, so zastopane malone na vseh tablah. Po mnenju številnih osebnosti iz pariškega javnega življenja zasluži nacionalni odbor kot organizator razstave vsestransko priznanje.

Prizor iz češkega filma »Izgubljeni otroci«

na posebno večerjo generalni direktor francoskega nacionalnega centra za kinematografijo Jacques Flaud. — In kaj pomeni letošnji canneški festival za nas? Nagrade ne bo, toda naš film je bil lepo sprejet tako pri gledalcih kakor pri kritiki. Doslej smo zasledili eno samo, ki odklanja naš film. Se nekaj let bomo morali prihajati na festival z dobriimi filmi, da nas bodo zares upoštevali, zakaj letos smo pravzaprav samo pomahali z roko.

F. S.

Švedski film »Sedmi pečat« je napravil močan vtis

Odkritje nemških znanstvenikov

Nemški atomski strokovnjaki zatrjujejo, da so razvozlati skrivnost fuzije vodikovih atomov pri nizkih temperaturah, ki je podobna tisti v notranjosti sonca. Dr. Kurt Drieber, šef atomskega inštituta, ki so ga lani ustanovili zato, da bi proučevali možnosti za atomski pogon ladij, je izjavil, da

so skrivnost te fuzije brez atomskega vžigalnika doslej ljubosumno varovale ZDA in Sovjetska zveza.

Dejal je, da za zdaj še ni mo-

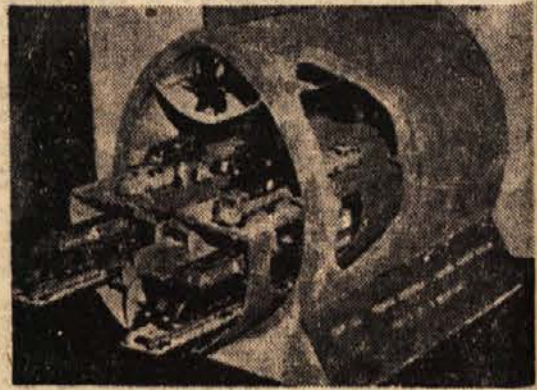
Zadnje čase so spet začeli razpravljati o graditvi predora pod Rokavskim prelivom med Francijo in Veliko Britanijo. Francoski inženir Basdevant je pripravil tudi že načrte, katerih maketno izvedbo kaže v prerezu gornji posnetek.

PREVEČ ZDRAVNIKOV V BRITANiji

Odkar so v veliki Britaniji uknili privatno prakso, oziroma točneje podružili vso zdravniško službo, so se odnosi med zdravniki in državnimi oblastmi hudo zaostrili. Mnogi zdravniki Velike Britanije so bili prezaposleni, zato jih je leta 1948 večina z olajšanjem sprejela nacionalizacijo zdravstvene službe. Med 40 tisoč zdravnikov je 700 državnih uslužbencev, 18.000 jih dela za mesečno plačo v bolnišnicah, drugih 21.000 pa so družinski zdravniki službe socialnega zavarovanja. Zadnji imajo določeno

goče napovedati, kdaj bodo lahko začeli uporabljati to fuzijo pri nizkih temperaturah v industrijske namene, in dodal, da pri tem procesu ne bo atomskih odpadkov, zato zanj ne bodo potrebna velika zaklonišča za osebe, kakršna so zdaj nujno potrebna pri atomskih reaktorjih.

Fuzija vodikovih atomov bo prav tako pomagala tudi pri izdelavi jedrskega goriva, oziroma rezerve goriva za vročinske reakcije niso neomejene (uran), so v svetovnih morjih velike količine težke vode, ki je nujno potrebna pri hladni fuziji vodikovih atomov. Kakor so ugotovili atomski strokovnjaki, je v vsaki toni morja okoli 15 gramov težke vode.

PA SO LE DOBILI ZDRAVNIKA

Med vsemi Američani so menda zdaj najbrežnejši prebivalci otoka Tanager na vzhodni ameriški obali, ki jim je po dolgih letih uspelo pripraviti zdravnika, da se je naselil na otoku. Otobanov je zdaj 1100, prvi pa so se naselili na otoku leta 1688. Vsa časa niso imeli zdravnika, zdaj pa je prišel k njim 35-letni Japonec dr. Mikio Kato iz Kobe. Ribiči so zbrali 10.000 dolarjev, zgradili ambulanto in jo opremlili z vsemi medicinskimi pripomočki. Zdravnika so naravnost slavnostno sprejeli.

HIDROAVION GRE V POKOJ

Hidroavione znamke Sunderland, ki so med vojno preganjali Hitlerjeve podmornice vsepovsod na morju in so jim zato dali nemški letalci vzdevek »bleteti jezevec«, je britansko vojno letalstvo umaknilo iz aktivne službe.

Za dobro voljo

KAPITAL IN DELO
Tristana Bernarda je nekdo vprašal, ali mu lahko razloži razliko med kapitalom in delom.
»Prav rad,« je odgovoril Bernard, »če mi posodiš 200 dolarjev, bo to kapital.«
»Dobro, kaj pa delo?«
»To boš pa potem okusil, ko boš hotel dobiti dolarje nazaj, mu je razložil Bernard.«

NAPAČNO JE PEL
Ko je bil znani francoski skladatelj Ramaud na smrtni postelji, ga je duhovnik nagovarjal, naj se

pokesa. Ker se je skladatelj upiral, je duhovnik skoraj opil, zato ga je Ramaud pomiril z besedami: »Prečastiti, le kako morete prepričati tako brez posluha?«

»Ali ima še kdo kakšno bedasto vprašanje?«

SHAW IN SOFER

Nekoč se je Shaw dolgo mudil v Londonu in ni bilo več tramov, ja. Poklicat je taksi in vprašati šoferja: »Koliko zahtevate za vožnjo do moje vile?«
»Pol funta.«
»To je preveč! Veste kaj? Zlekните se lepo zadaj, jaz bom pa šofiral in vas popeljal v predmestje za četrto funto.«

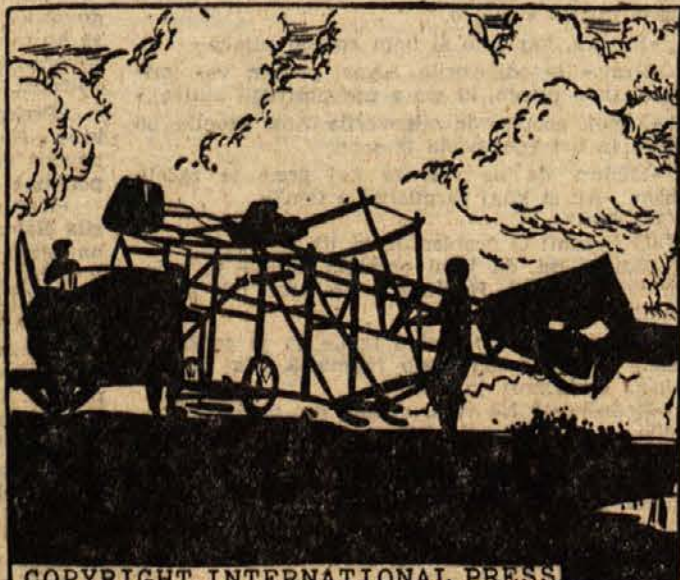
VOLTAIRE IN HALLER

V neki družbi je Voltaire takole povedal svoje mnenje o Hallerju: »To je velik mož, velik pesnik, filozof, naravoslovec, skratka univerzalen genij.«
»To vaše mnenje je tembolj občudovanja vredno, ker Haller o vas ne misli tako lepo,« je nekdo odgovoril.
»Ah, tako,« je dodal Voltaire. »Morda pa se oba motita.«

KAZEN ZA LAZNIČE

V neki družbi so razpravljali o tem, kako bi bilo treba kaznovati lažničce. Bernard Shaw je naglo povedal:
»Lažničci kaznujejo sami sebe, največja kazen zanje pa ni to, da jim drugi ne verjamejo, marveč spoznanje, da oni tudi drugim ne morejo verjeti.«

HELIKOPTER - vozilo prihodnosti

COPYRIGHT INTERNATIONAL PRESS

1. Belgijec Henri Gérard je hotel leta 1913 poleteti navpično v zrak s strojem, ki je imel vrteča se krila in ni bil povezan z zemljo. Ze šest let poprej je namreč Louis Bréguet letel s helikopterjem, ki ga je po kablu z zemlje poganjal električni motor. Tik pred prvo svetovno vojno je francoski inženir Villard izdelal pajku podobno zračno vozilo in ga preizkusil v Berchemu blizu Bruxellesa. Ze pred temi pa so mnogi mislili na helikopter...

2. V minulih nekaj letih se je helikopter, zračno prevozno sredstvo, ki se z vijaki dvigne v višine, uveljavil že na mnogih področjih, tako na primer v mestnem prometu, kjer je ponekod dobil vzdevek »zračni taksil«. Prvi začetki takega prevoznega sredstva pa segajo daleč nazaj. Sloviti italijanski slikar in graditelj Leonardo da Vinci je pred skoraj pet sto leti svoje znanje na nenavadnih izumih, ki jim zdaj pravimo helikopter, avto, podmornica...